

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 24. srpnja 2023.
(OR. en)

12126/23

LIMITE

COMAR 32
JUR 464
COJUR 40
ENV 887

Međuinstitucijski predmet:
2023/0204(NLE)

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. preth. dok.:	ST 11325/23 ADD 1
Predmet:	Sporazum na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, kako je donesen 19. lipnja 2023.

Za delegacije se u prilogu nalazi Sporazum na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom iskorištavanju morske biološke raznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije ([A/CONF.232/2023/4](#)), kako je donesen 19. lipnja 2023. i koji je iz tehničkih razloga ponovno izdan.

Opća skupština

Distr.: općenito
19. lipnja 2023.

Izvornik: engleski jezik

**Međuvladina konferencija o međunarodnom pravno
obvezujućem instrumentu na temelju Konvencije
Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i
održivom korištenju morske bioraznolikosti
na područjima izvan nacionalne jurisdikcije
Nastavak pete sjednice
New York, 19. i 20. lipnja 2023.**

Sporazum na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije

*Ponovno izdano iz tehničkih razloga 30. lipnja 2023.

23-11848* (E) 300623

Molimo reciklirajte

PREAMBULA

Stranke ovog Sporazuma,

podsjecajući na odgovarajuće odredbe Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora od 10. prosinca 1982., uključujući obvezu zaštite i očuvanja morskog okoliša,

ističući potrebu za poštovanjem ravnoteže prava, obveza i interesa utvrđenih u Konvenciji,

prepoznajući potrebu da se na dosljedan i usklađen način riješi problem gubitka bioraznolikosti i degradacije oceanskih ekosustava, posebno zbog utjecaja klimatskih promjena na morske ekosustave, kao što su zagrijavanje i deoksigenacija oceana, kao i zakiseljavanje oceana, onečišćenje, uključujući onečišćenje plastikom, i neodrživo korištenje,

svjesne potrebe za sveobuhvatnim globalnim režimom na temelju Konvencije kako bi se pronašlo bolje rješenje za očuvanje i održivo korištenje morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije,

prepoznajući važnost doprinošenja ostvarenju pravednog i pravičnog međunarodnog gospodarskog poretka koji će uzimati u obzir interese i potrebe cijelog čovječanstva, a posebno specifične interese i potrebe država u razvoju, bilo obalnih ili neobalnih,

prepoznajući također da su potpora strankama državama u razvoju kroz izgradnju kapaciteta te razvoj i prijenos morske tehnologije bitni elementi za postizanje ciljeva očuvanja i održivog korištenja morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije,

podsjecajući na Deklaraciju Ujedinjenih naroda o pravima autohtonih naroda,

potvrđujući da se nijedna odredba ovog Sporazuma ne tumači kao smanjenje ili ukidanje postojećih prava autohtonih naroda, među ostalim kako je utvrđeno u Deklaraciji Ujedinjenih naroda o pravima autohtonih naroda ili, ako je primjenjivo, lokalnih zajednica,

prepoznajući obvezu utvrđenu u Konvenciji da se procijene, u mjeri u kojoj je to izvedivo, mogući učinci aktivnosti pod jurisdikcijom ili kontrolom države na morski okoliš kada država ima opravdane razloge vjerovati da bi takve aktivnosti mogle uzrokovati znatno onečišćenje ili značajne i štetne promjene morskog okoliša,

imajući na umu obvezu utvrđenu u Konvenciji da se poduzmu sve potrebne mjere kako se onečišćenje zbog nezgoda ili aktivnosti ne bi proširilo izvan područja na kojima se ostvaruju suverena prava u skladu s Konvencijom,

želeći, u ime sadašnjih i budućih naraštaja, djelovati kao čuvari oceana na područjima izvan nacionalne jurisdikcije zaštitom, brigom i osiguravanjem odgovornog korištenja morskog okoliša, očuvanjem cjelovitosti ekosustava oceana i prirodnih vrijednosti bioraznolikosti područja izvan nacionalne jurisdikcije,

priznajući da stvaranje informacija o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, pristup tim informacijama i njihovo korištenje, uključujući poštenu i pravičnu podjelu dobiti koje proizlaze iz njihova korištenja, doprinose istraživanju i inovacijama te općem cilju ovog Sporazuma,

poštujući suverenitet, teritorijalnu cjelovitost i političku neovisnost svih država,

podsjecajući na to da je pravni položaj nestranaka Konvencije ili bilo kojeg drugog povezanog ugovora uređen pravom međunarodnih ugovora,

podsjecajući također na to da su države, kako je utvrđeno u Konvenciji, dužne ispuniti svoje međunarodne obveze u pogledu zaštite i očuvanja morskog okoliša te da mogu snositi odgovornost u skladu s međunarodnim pravom,

predane postizanju održivog razvoja,

nastojeći postići opće sudjelovanje,

sporazumjele su se kako slijedi:

DIO I. OPĆE ODREDBE

Članak 1. Korištenje pojmova

Za potrebe ovog Sporazuma:

1. „Upravljački alat za pojedino područje” znači alat za zemljopisno definirano područje, uključujući zaštićeno morsko područje, putem kojeg se upravlja jednim ili više sektora ili aktivnosti radi postizanja posebnih ciljeva očuvanja i održivog korištenja u skladu s ovim Sporazumom.
2. „Područja izvan nacionalne jurisdikcije” znači otvoreno more i Zona.
3. „Biotehnologija” znači svaka tehnologija koja se koristi biološkim sustavima, živim organizmima ili njihovim proizvodima za izradu ili izmjenu proizvoda ili postupaka posebne namjene.
4. „Prikupljanje *in situ*”, u odnosu na morske genetske resurse, znači prikupljanje ili uzorkovanje morskih genetskih resursa na područjima izvan nacionalne jurisdikcije.
5. „Konvencija” znači Konvencija Ujedinjenih naroda o pravu mora od 10. prosinca 1982.
6. „Kumulativni utjecaji” znači kombinirani i rastući utjecaji koji su posljedica različitih aktivnosti, uključujući poznate prošle i sadašnje te razumno predvidive aktivnosti, ili ponavljanja sličnih aktivnosti tijekom vremena te klimatskih promjena, zakiseljavanja oceana i povezanih utjecaja.
7. „Procjena utjecaja na okoliš” znači postupak za utvrđivanje i procjenu mogućih utjecaja neke aktivnosti na temelju kojeg se donose odluke.
8. „Morski genetski resursi” znači bilo koji materijal morskog biljnog, životinjskog, mikrobnog ili drugog podrijetla koji sadržava funkcionalne jedinice nasljeđa stvarne ili potencijalne vrijednosti.
9. „Morsko zaštićeno područje” znači zemljopisno definirano morsko područje koje je određeno i kojim se upravlja kako bi se postigli posebni dugoročni ciljevi očuvanja bioraznolikosti i na kojem je, ovisno o području, moguće održivo korištenje ako je u skladu s ciljevima očuvanja.
10. „Morska tehnologija” uključuje, među ostalim, informacije i podatke u formatu prilagođenom korisnicima, koji se odnose na znanost o moru i povezane morske postupke i usluge, priručnike, smjernice, kriterije, standarde i referentne materijale, opremu za uzorkovanje i metodološku opremu, objekte za promatranja i opremu za *in situ* i laboratorijska promatranja, analizu i provođenje pokusa, računala i računalni softver, uključujući modele i tehnike modeliranja, povezanu biotehnologiju te stručnost, znanje, vještine i tehničko, znanstveno i pravno znanje i iskustvo te analitičke metode očuvanja i održivog korištenja morske bioraznolikosti.
11. „Stranka” znači država ili organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju koja je pristala biti vezana ovom Sporazumom i za koju je ovaj Sporazum na snazi.
12. „Organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju” znači organizacija koju čine suverene države unutar određene regije na koju su njezine države članice prenijele nadležnost za pitanja uređena ovim Sporazumom i koja je propisno ovlaštena, u skladu sa svojim unutarnjim postupcima, potpisati, ratificirati, odobriti, prihvatiti ili pristupiti ovom Sporazumu.
13. „Održivo korištenje” znači korištenje komponenti bioraznolikosti na način i u mjeri koji ne vode dugoročnom propadanju bioraznolikosti kako bi se očuvao njezin potencijal da ispuni potrebe i težnje sadašnjih i budućih naraštaja.
14. „Korištenje morskih genetskih resursa” znači provođenje istraživanja i razvoja u području genetskog i/ili biokemijskog sastava morskih genetskih resursa, među ostalim

primjenom biotehnologije, kako je definirano u stavku 3.

Članak 2. Opći cilj

Cilj je ovog Sporazuma osigurati trenutačno i dugoročno očuvanje i održivo korištenje morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije učinkovitom provedbom odgovarajućih odredaba Konvencije i daljnjom međunarodnom suradnjom i koordinacijom.

Članak 3. Područje primjene

Ovaj se Sporazum primjenjuje na područja izvan nacionalne jurisdikcije.

Članak 4. Izuzeća

Ovaj se Sporazum ne primjenjuje na ratne brodove, vojne zrakoplove i pomoćna vojna plovila. Osim dijela II., ovaj se Sporazum ne primjenjuje na druga plovila ili zrakoplove kojima je vlasnik ili kojima upravlja stranka i koji se trenutačno koriste samo u državne nekomercijalne svrhe. Međutim, svaka stranka osigurava, donošenjem prikladnih mjera koje ne narušavaju operacije ni operativnu sposobnost takvih plovila ili zrakoplova kojima je ona vlasnik ili kojima upravlja, da aktivnosti takvih plovila ili zrakoplova budu, koliko je to razumno i izvedivo, u skladu s ovim Sporazumom.

Članak 5. Odnos između ovog Sporazuma, Konvencije i relevantnih pravnih instrumenata i okvira te relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih i sektorskih tijela

- Ovaj se Sporazum tumači i primjenjuje u kontekstu Konvencije i u skladu s njom. Nijedna odredba ovog Sporazuma ne dovodi u pitanje prava, jurisdikciju i obveze država na temelju Konvencije, uključujući u odnosu na isključivi gospodarski pojas i epikontinentalni pojas unutar i izvan 200 nautičkih milja.
- Ovaj se Sporazum tumači i primjenjuje tako da se ne ugrožavaju relevantni pravni instrumenti i okviri i relevantna globalna, regionalna, podregionalna i sektorska tijela te na način kojim se promiče usklađenost i koordinacija s tim instrumentima, okvirima i tijelima.
- Ovaj Sporazum ne utječe na pravni položaj nestranaka Konvencije ili bilo kojeg drugog povezanog sporazuma u pogledu tih instrumenata.

Članak 6. Nedovođenje u pitanje

Ovaj Sporazum, uključujući sve odluke ili preporuke Konferencije stranaka ili njezinih pomoćnih tijela, kao i sve akte, mjere ili aktivnosti poduzete na temelju njega, ne dovodi u pitanje suverenitet, suverena prava ili jurisdikciju, uključujući u sporovima koji se na njih odnose, niti se na temelju njega može utvrditi ili odbiti bilo kakav zahtjev u tom pogledu.

Članak 7. Opća načela i pristupi

Kako bi ostvarile ciljeve ovog Sporazuma, stranke primjenjuju sljedeća načela i pristupe:

- (a) načelo „onečišćivač plaća”;
  - (b) načelo zajedničke baštine čovječanstva koje je utvrđeno u Konvenciji;
  - (c) slobodu znanstvenog istraživanja mora, zajedno s drugim slobodama otvorenog mora;
  - (d) načelo jednakosti te poštene i pravične podjele dobiti;
  - (e) načelo ili pristup predostrožnosti, prema potrebi;
  - (f) ekosustavni pristup;
  - (g) integrirani pristup upravljanju oceanima;
  - (h) pristup kojim se jača otpornost ekosustava, među ostalim na negativne utjecaje klimatskih promjena i zakiseljavanja oceana, te kojim se čuva i obnavlja cjelovitost ekosustava, uključujući kruženje ugljika kao glavne uloge oceana u klimi;
  - (i) korištenje najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja i informacija;
  - (j) korištenje relevantnog tradicionalnog znanja autohtonih naroda i lokalnih zajednica, ako je dostupno;
  - (k) poštovanje, promicanje i uzimanje u obzir vlastitih obveza, ovisno o slučaju, koje se odnose na prava autohtonih naroda ili, prema potrebi, lokalnih zajednica pri poduzimanju mjera za očuvanje i održivo korištenje morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije;
- (l) izravno ili neizravno neprenošenje štete ili opasnosti iz jednog područja u drugo te nepretvaranje jedne vrste onečišćenja u drugu, poduzimanjem mjera sprječavanja, smanjenja i kontrole onečišćenja morskog okoliša;
- (m) uzimanje u obzir svih posebnih okolnosti malih otočnih država u razvoju i najslabije razvijenih zemalja;
- (n) priznavanje posebnih interesa i potreba neobalnih zemalja u razvoju.

Članak 8. Međunarodna suradnja

1. Stranke na temelju ovog Sporazuma surađuju na očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, među ostalim jačanjem i unapređenjem suradnje s relevantnim pravnim instrumentima i okvirima i relevantnim globalnim, regionalnim, podregionalnim i sektorskim tijelima te promicanjem njihove suradnje u postizanju ciljeva ovog Sporazuma.
2. Stranke nastoje promicati, ovisno o slučaju, ciljeve ovog Sporazuma kada sudjeluju u donošenju odluka u sklopu drugih relevantnih pravnih instrumenata, okvira ili globalnih, regionalnih, podregionalnih ili sektorskih tijela.
3. Stranke promiču međunarodnu suradnju u znanstvenom istraživanju mora te u razvoju i prijenosu morske tehnologije u skladu s Konvencijom radi potpore ciljevima ovog Sporazuma.

DIO II.

MORSKI GENETSKI RESURSI, UKLJUČUJUĆI POŠTENU I PRAVIČNU PODJELU DOBITI

Članak 9. Ciljevi

Ciljevi su ovog dijela:

- poštena i pravična podjela dobiti od aktivnosti povezanih s morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije radi očuvanja i održivog korištenja morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije;
- izgradnja i razvoj kapaciteta stranaka, posebno stranaka država u razvoju, prije svega najslabije razvijenih zemalja, neobalnih zemalja u razvoju, država u nepovoljnom zemljopisnom položaju, malih otočnih država u razvoju, obalnih afričkih država, arhipelaških država i zemalja u razvoju sa srednjim dohotkom, za provođenje aktivnosti povezanih s morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije;
- stvaranje znanja, znanstvenih spoznaja i tehnoloških inovacija, među ostalim razvojem i provođenjem znanstvenog istraživanja mora, kao temeljnih doprinosa provedbi ovog Sporazuma;
- razvoj i prijenos morske tehnologije u skladu s ovim Sporazumom.

Članak 10. Primjena

- Odredbe ovog Sporazuma primjenjuju se na aktivnosti povezane s morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, koje se prikupljaju i generiraju nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma za dotičnu stranku. Primjena odredaba ovog Sporazuma proširuje se na korištenje morskih genetskih resursa i informacija o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, koje su prikupljene ili generirane prije stupanja na snagu, osim ako se stranka u pisanom obliku na temelju članka 70. pri potpisivanju, ratifikaciji, odobrenju ili prihvatu ovog Sporazuma ili pri pristupanju ovom Sporazumu pozove na izuzeće.
- Odredbe ovoga dijela ne primjenjuju se na:
  - ribolov uređen relevantnim međunarodnim pravom i aktivnosti povezane s ribolovom; ili
  - ribu ili druge žive morske resurse za koje je poznato da su ulovljeni tijekom ribolova i s njim povezanih aktivnosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, osim ako su takva riba ili drugi živi morski resursi regulirani kao korištenje u skladu s ovim dijelom.
- Obveze iz ovog dijela ne primjenjuju se na vojne aktivnosti stranke, uključujući vojne aktivnosti državnih plovila i zrakoplova koji se koriste u nekomercijalne svrhe. Obveze iz ovog dijela povezane s korištenjem morskih genetskih resursa i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije primjenjuju se na nevojne aktivnosti stranke.

Članak 11.

Aktivnosti povezane s morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije

1. Aktivnosti povezane s morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije mogu provoditi sve stranke, bez obzira na njihov zemljopisni položaj, te fizičke ili pravne osobe pod jurisdikcijom stranaka. Takve se aktivnosti provode u skladu s ovim Sporazumom.
2. Stranke potiču suradnju u svimaktivnostima povezanim s morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije.
3. Pri prikupljanju morskih genetskih resursa *in situ* na područjima izvan nacionalne jurisdikcije uzimaju se u obzir prava i legitimni interesi obalnih država na područjima pod njihovom nacionalnom jurisdikcijom i interesi drugih država na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, u skladu s Konvencijom. U tu svrhu stranke nastoje surađivati, prema potrebi, među ostalim putem posebnih modaliteta funkcioniranja mehanizma za razmjenu informacija utvrđenih na temelju članka 51., s ciljem provedbe ovog Sporazuma.
4. Nijedna država ne može zahtijevati niti ostvariti suverenitet ili suverena prava nad morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije. Ne priznaje se takvo zahtijevanje ili ostvarivanje suvereniteta ili suverenih prava.
5. Prikupljanje morskih genetskih resursa *in situ* na područjima izvan nacionalne jurisdikcije ne predstavlja pravnu osnovu ni za kakvo pravo ni na koji dio morskog okoliša ili njegovih resursa.
6. Aktivnosti povezane s morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije u interesu su svih država i u korist cijelog čovječanstva, posebno u korist unapređenja znanstvenih spoznaja čovječanstva i promicanja očuvanja i održivog korištenja morske bioraznolikosti, osobito uzimajući u obzir interese i potrebe država u razvoju.
7. Aktivnosti povezane s morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije provode se isključivo u miroljubive svrhe.

Članak 12.

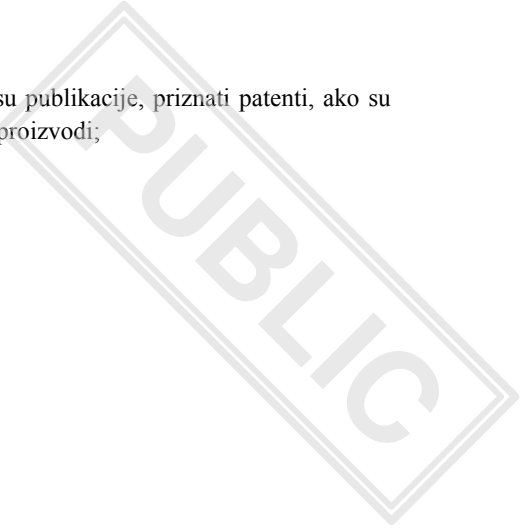
Obavješćivanje o aktivnostima povezanim s morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije

1. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne ili upravne mjere ili mjere politike kako bi osigurale da se informacije dostavljaju mehanizmu za razmjenu informacija u skladu s ovim dijelom.
2. Sljedeće se informacije dostavljaju mehanizmu za razmjenu informacija što je prije moguće ili šest mjeseci prije prikupljanja morskih genetskih resursa *in situ* na područjima izvan nacionalne jurisdikcije:
  - (a) Uvjeti pod kojima i ciljevi zbog kojih se prikupljanje provodi, uključujući, prema potrebi, sve programe kojima pripada;

- (b) predmet istraživanja ili, ako je poznato, morski genetski resursi na koje se istraživanje odnosi ili koji se prikupljaju i svrhe za koje će se takvi resursi prikupljati;
  - (c) zemljopisna područja na kojima će se provoditi prikupljanje;
  - (d) sažetak metode i sredstava koji će se koristiti za prikupljanje, uključujući naziv, tonažu, vrstu i razred plovila, korištenu znanstvenu opremu i/ili metode istraživanja;
  - (e) informacije o svim drugim doprinosima većim predloženim programima;
  - (f) očekivani datum prvog dolaska i konačnog odlaska istraživačkih plovila ili korištenja opreme i njezina uklanjanja, ovisno o slučaju;
  - (g) nazivi ustanova pod čijim će se okriljem provesti istraživanje i ime osobe odgovorne za projekt;
  - (h) mogućnosti znanstvenika iz svih država, a posebno znanstvenika iz država u razvoju, da budu uključeni u projekt ili povezani s projektom;
  - (i) očekivani opseg u kojem bi države koje bi mogle trebati i zatražiti tehničku pomoć, osobito države u razvoju, mogle sudjelovati ili biti zastupljene u projektu;
  - (j) plan upravljanja podacima izrađen u skladu s otvorenim i odgovornim upravljanjem podacima, uzimajući u obzir postojeću međunarodnu praksu.
3. Nakon dostave informacija iz stavka 2. mehanizam za razmjenu informacija automatski generira standardiziranu identifikacijsku oznaku serije na područjima izvan nacionalne jurisdikcije (BBNJ).
  4. Ako se informacije dostavljene mehanizmu za razmjenu informacija bitno promijene prije planiranog prikupljanja, mehanizam za razmjenu informacija u razumnom se roku, a najkasnije do početka prikupljanja *in situ*, obavješćuje o ažuriranim informacijama kad je to moguće.
  5. Stranke osiguravaju da se sljedeće informacije, zajedno sa standardiziranom identifikacijskom oznakom serije BBNJ, dostave mehanizmu za razmjenu informacija čim postanu dostupne, a najkasnije godinu dana nakon prikupljanja *in situ* morskih genetskih resursa na područjima izvan nacionalne jurisdikcije:
    - (a) repozitorij ili baza podataka u kojoj su informacije o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima pohranjene ili će biti pohranjene;
    - (b) mjesto na kojem se pohranjuju ili će biti pohranjeni svi morski genetski resursi prikupljeni *in situ*;
    - (c) izvješće u kojem se detaljno navodi zemljopisno područje na kojem su prikupljeni morski genetski resursi, uključujući informacije o zemljopisnoj širini, dužini i dubini prikupljanja te, u mjeri u kojoj su dostupni, nalazi poduzete aktivnosti;
    - (d) sva potrebna ažuriranja plana upravljanja podacima iz stavka 2. točke (j).
  6. Stranke osiguravaju da se uzorci morskih genetskih resursa i informacije o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije koji se nalaze u repozitorijima ili bazama podataka pod njihovom jurisdikcijom mogu identificirati kao uzorci i informacije koji potječu iz područja izvan nacionalne jurisdikcije, u skladu s trenutnom međunarodnom praksom i u mjeri u kojoj je to izvedivo.
  7. Stranke osiguravaju da se za repozitorije, u mjeri u kojoj je to izvedivo, i baze podataka pod njihovom jurisdikcijom svake dvije godine priprema zbirno izvješće o pristupu morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima povezanim s njihovom standardiziranom identifikacijskom oznakom serije BBNJ te da se izvješće stavlja na raspolaganje odboru za pristup i podjelu dobiti osnovanom na temelju članka 15.
  8. Ako morski genetski resursi iz područja izvan nacionalne jurisdikcije i, ako je izvedivo, informacije o digitalnim sljedovima takvih resursa podliježu korištenju, među ostalim ako ih fizičke ili pravne osobe pod njihovom jurisdikcijom koriste u komercijalne svrhe, stranke osiguravaju da se sljedeće informacije, uključujući standardiziranu identifikacijsku oznaku serije BBNJ, ako je dostupna, dostavljaju mehanizmu za razmjenu informacija čim

postanu dostupne:

- (a) ako postoje, rezultati korištenja kao što su publikacije, priznati patenti, ako su dostupni i u mjeri u kojoj je to moguće, i proizvodi;

- (b) ako su dostupne, detaljne informacije koje su nakon prikupljanja dostavljene mehanizmu za razmjenu informacija, a povezane su s morskim genetskim resursima koji su bili predmet korištenja;
- (c) mjesto na kojem se pohranjuje izvorni uzorak koji se koristi;
- (d) predviđeni načini pristupanja morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima koji su predmet korištenja te plan upravljanja tim podacima;
- (e) nakon stavljanja na tržište, informacije o prodaji relevantnih proizvoda i daljnjim koracima, ako su dostupne.

Članak 13.

Tradicionalno znanje autohtonih naroda i lokalnih zajednica povezano s morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije

Stranke poduzimaju zakonodavne ili upravne mjere ili mjere politike, prema potrebi i ovisno o slučaju, kako bi osigurale da se tradicionalnom znanju autohtonih naroda i lokalnih zajednica povezanom s morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije može pristupiti samo uz dobrovoljan, prethodni i informirani pristanak ili odobrenje i uključivanje tih autohtonih naroda i lokalnih zajednica. Mehanizam za razmjenu informacija može olakšati pristup tom tradicionalnom znanju. Tom tradicionalnom znanju se pristupa i upotrebljava ga se prema uzajamno dogovorenim uvjetima.

Članak 14.

Poštena i pravična podjela dobiti

1. Dobiti od aktivnosti povezanih s morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije dijele se na pošten i pravičan način u skladu s ovim dijelom te doprinose očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije.
2. Nenovčane dobiti dijele se u skladu s ovim Sporazumom, među ostalim, u sljedećim oblicima:
  - (a) pristup uzorcima i zbirka uzoraka u skladu s trenutačnom međunarodnom praksom;
  - (b) pristup informacijama o digitalnim sljedovima u skladu s trenutačnom međunarodnom praksom;
  - (c) otvoren pristup znanstvenim podacima koji su vidljivi, dostupni, interoperabilni i ponovno upotrebljivi (FAIR) u skladu s trenutačnom međunarodnom praksom te otvorenim i odgovornim upravljanjem podacima;
  - (d) informacije iz obavijesti, zajedno sa standardiziranim identifikacijskim oznakama serije BBNJ, dostavljene u skladu s člankom 12., u javno pretraživim i dostupnim oblicima;
  - (e) prijenos morske tehnologije u skladu s odgovarajućim modalitetima iz dijela V. ovog Sporazuma;

- (f) izgradnja kapaciteta, među ostalim financiranjem istraživačkih programa, i mogućih partnerstva, posebno onih od izravnog i velikog značaja, između znanstvenika i istraživača u istraživačkim projektima, kao i posebnih inicijativa, naročito za države u razvoju, uzimajući u obzir posebne okolnosti malih otočnih država u razvoju i najslabije razvijenih zemalja;
- (g) veća tehnička i znanstvena suradnja, posebno sa znanstvenicima iz država u razvoju i znanstvenim institucijama u državama u razvoju;
- (h) u drugim oblicima dobiti koje je odredila Konferencija stranaka, uzimajući u obzir preporuke odbora za pristup i podjelu dobiti osnovanog na temelju članka 15.
3. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne ili upravne mjere ili mjere politike kako bi osigurale da se morski genetski resursi i informacije o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, zajedno sa standardiziranim identifikacijskim oznakama serije BBNJ, koje koriste fizičke ili pravne osobe pod njihovom jurisdikcijom, pohranjuju u javno dostupne repozitorije i baze podataka, koji se održavaju na nacionalnoj ili međunarodnoj razini, najkasnije tri godine nakon početka takvog korištenja ili čim postanu dostupni, uzimajući u obzir trenutačnu međunarodnu praksu.
4. Pristup morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije u repozitorijima i bazama podataka pod jurisdikcijom stranke može se omogućiti ako su ispunjeni sljedeći razumni uvjeti:
- (a) potreba za očuvanjem fizičkog integriteta morskih genetskih resursa;
- (b) razumni troškovi povezani s održavanjem relevantne banke gena, biorepozitorija ili baza podataka u kojima se čuvaju uzorci, podaci ili informacije;
- (c) razumni troškovi povezani s osiguravanjem pristupa morskim genetskim resursima, podacima ili informacijama;
- (d) drugi razumni uvjeti u skladu s ciljevima ovog Sporazuma i mogućnost da se takav pristup po poštenim i najpovoljnijim uvjetima, kao i po povoljnim i povlaštenim uvjetima, osigura istraživačima i istraživačkim institucijama iz država u razvoju.
5. Novčane dobiti od korištenja morskih genetskih resursa i informacija o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, uključujući korištenje u komercijalne svrhe, dijele se na pošten i pravičan način u okviru financijskog mehanizma osnovanog na temelju članka 52. radi očuvanja i održivog korištenja morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije.
6. Nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma stranke koje su razvijene zemlje daju godišnje doprinose posebnom fondu iz članka 52. Stopa doprinosa stranke iznosi 50 % procijenjenog doprinosa te stranke proračunu koji je Konferencija stranaka donijela na temelju članka 47. stavka 6. točke (e). Takvo se plaćanje nastavlja dok Konferencija stranaka ne donese odluku u skladu sa stavkom 7.
7. Konferencija stranaka odlučuje o načinima podjele novčane dobiti od korištenja morskih genetskih resursa i informacija o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, uzimajući u obzir preporuke odbora za pristup i podjelu dobiti osnovanog na temelju članka 15. Ako se iscrpe svi napor i za postizanje konsenzusa, odluka se donosi tročetvrtinskom većinom glasova stranaka koje su prisutne i glasuju. Plaćanja se izvršavaju putem posebnog fonda uspostavljenog na temelju članka 52. Načini plaćanja mogu uključivati sljedeće:

- (a) plaćanje po etapama;
- (b) plaćanja ili doprinose povezane sa stavljanjem proizvoda na tržište, uključujući plaćanje postotka prihoda od prodaje proizvoda;
- (c) diferenciranu naknadu koja se plaća periodično i temelji na raznolikom skupu pokazatelja kojima se mjeri ukupna razina aktivnosti stranke;
- (d) druge oblike o kojima odlučuje Konferencija stranaka, uzimajući u obzir preporuke odbora za pristup i podjelu dobiti.
  - 8. Kada Konferencija stranaka utvrdi načine plaćanja stranka može dati izjavu da se ti načini plaćanja neće primjenjivati na tu stranku u razdoblju od najviše četiri godine kako bi se omogućilo dovoljno vremena za provedbu. Stranka koja daje takvu izjavu i dalje izvršava plaćanje iz stavka 6. dok novi načini plaćanja ne stupe na snagu.
  - 9. Pri odlučivanju o načinima podjele novčanih dobiti od korištenja informacija o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije u skladu sa stavkom 7. Konferencija stranaka uzima u obzir preporuke odbora za pristup i podjelu dobiti, uvažavajući da bi takvi načini podjele trebali podupirati i prilagoditi se drugim instrumentima za pristup i podjelu dobiti.
  - 10. Uzimajući u obzir preporuke odbora za pristup i podjelu dobiti osnovanog na temelju članka 15., Konferencija stranaka svake dvije godine preispituje i procjenjuje novčanu dobit od korištenja morskih genetskih resursa i informacija o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije. Prvo takvo preispitivanje provodi se najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma. U preispitivanju se razmatraju godišnji doprinosi iz stavka 6.
  - 11. Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne, upravne mjere ili mjere politike, ovisno o slučaju, kako bi osigurale da se dobiti od aktivnosti povezanih s morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije koje provode fizičke ili pravne osobe pod njihovom jurisdikcijom dijele u skladu s ovim Sporazumom.

Članak 15. Odbor za pristup i podjelu dobiti

- 1. Ovime se osniva odbor za pristup i podjelu dobiti. Taj se odbor, među ostalim, bavi izradom smjernica za podjelu dobiti u skladu s člankom 14. i osiguravanjem transparentnosti te poštene i pravične podjele novčane i nenovčane dobiti.
- 2. Odbor za pristup i podjelu dobiti ima 15 članova s odgovarajućim kvalifikacijama u povezanim područjima kako bi se osiguralo učinkovito izvršavanje zadaća odbora. Stranke imenuju članove, a bira ih Konferencija stranaka, uzimajući u obzir rodnu ravnotežu i pravičnu zemljopisnu zastupljenost te osiguravajući u odboru zastupljenost država u razvoju, uključujući najslabije razvijene zemlje, male otočne države u razvoju i neobalne zemlje u razvoju. Mandat i načine rada odbora određuje Konferencija stranaka.
- 3. Odbor može davati preporuke Konferenciji stranaka o pitanjima koja se odnose na ovaj dio, kao i o sljedećim pitanjima:

- (a) smjernice ili kodeks ponašanja za aktivnosti povezane s morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije u skladu s ovim dijelom;
  - (b) mjere za provedbu odluka donesenih u skladu s ovim dijelom;
  - (c) stope ili mehanizme za podjelu novčane dobiti u skladu s člankom 14.;
  - (d) pitanja koja se odnose na ovaj dio povezana s mehanizmom za razmjenu informacija;
  - (e) pitanja koja se odnose na ovaj dio povezana s financijskim mehanizmom uspostavljenim na temelju članka 52.;
  - (f) sva druga pitanja povezana s ovim dijelom za koja Konferencija stranaka može od odbora za pristup i podjelu dobiti zatražiti da ih razmotri.
4. Svaka stranka odboru za pristup i podjelu dobiti putem mehanizma za razmjenu informacija stavlja na raspolaganje informacije propisane u ovom Sporazumu, koje uključuju:
- (a) zakonodavne i upravne mjere i mjere politike povezane s pristupom i podjelom dobiti;
  - (b) podatke za kontakt i druge relevantne informacije o nacionalnim kontaktnim točkama;
  - (c) ostale informacije potrebne na temelju odluka koje je donijela Konferencija stranaka.
5. Odbor za pristup i podjelu dobiti može se savjetovati s relevantnim pravnim instrumentima i okvirima te relevantnim globalnim, regionalnim, podregionalnim i sektorskim tijelima i olakšati da se s njima razmijene informacije o aktivnostima u okviru svojeg mandata, uključujući podjelu dobiti, korištenje informacija o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima, najbolju praksu, alate i metodologije, upravljanje podacima i stečena iskustva.
6. Odbor za pristup i podjelu dobiti može davati preporuke Konferenciji stranaka o informacijama dobivenima na temelju stavka 5.

Članak 16. Praćenje i transparentnost

1. Praćenje i transparentnost aktivnosti povezanih s morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije provode se obavješćivanjem mehanizma za razmjenu informacija, upotrebom standardiziranih identifikacijskih oznaka serije BBNJ u skladu s ovim dijelom i putem postupaka koje je Konferencija stranaka utvrdila po preporuci odbora za pristup i podjelu dobiti.
2. Stranke periodično podnose odboru za pristup i podjelu dobiti izvješća o provedbi odredaba ovog dijela o aktivnostima koje se odnose na morske genetske resurse i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije te o podjeli dobiti od tih aktivnosti, u skladu s ovim dijelom.
3. Odbor za pristup i podjelu dobiti sastavlja izvješće na temelju informacija primljenih u okviru mehanizma za razmjenu informacija i stavlja ga na raspolaganje strankama koje mogu podnijeti primjedbe. Odbor za pristup i podjelu dobiti podnosi Konferenciji stranaka na razmatranje izvješće s primljenim primjedbama. Uzimajući u obzir preporuku odbora za pristup i podjelu dobiti, Konferencija stranaka može donijeti odgovarajuće smjernice za provedbu ovog članka u kojima se uzimaju u obzir nacionalne mogućnosti i okolnosti stranaka.

DIO III.

MJERE KAO ŠTO SU UPRAVLJAČKI ALATI ZA POJEDINA PODRUČJA, UKLJUČUJUĆI MORSKAZAŠTIČENA PODRUČJA

Članak 17. Ciljevi

Ciljevi ovog dijela su:

(a) očuvanje i održivo korištenje područja koja je potrebno zaštititi, među ostalim uspostavom sveobuhvatnog sustava upravljačkih alata za pojedina područja, s ekološki reprezentativnim i dobro povezanim mrežama morskih zaštićenih područja;

(b) jačanje suradnje i koordinacije u upotrebi upravljačkih alata za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, među državama, relevantnim pravnim instrumentima i okvirima te relevantnim globalnim, regionalnim, podregionalnim i sektorskim tijelima;

(c) zaštita, očuvanje, obnova i održavanje bioraznolikosti i ekosustava, među ostalim radi poboljšanja njihove produktivnosti i njihova zdravlja, te jačanje otpornosti na stresore, uključujući one povezane s klimatskim promjenama, zakiseljavanjem oceana i onečišćenjem mora;

(d) doprinijeti sigurnosti opskrbe hranom i drugim socioekonomskim ciljevima, među ostalim zaštititi kulturnih vrijednosti;

(e) poduprijeti stranke države u razvoju, posebno najslabije razvijene zemlje, neobalne zemlje u razvoju, države u zemljopisno nepovoljnom položaju, male otočne države u razvoju, obalne afričke države, arhipelaške države i zemlje u razvoju sa srednjim dohotkom, uzimajući u obzir posebne okolnosti malih otočnih država u razvoju, izgradnjom kapaciteta te razvojem i prijenosom morske tehnologije u okviru razvoja, provedbe, praćenja, upravljanja i primjene upravljačkih alata za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja.

Članak 18. Zemljopisno područje primjene

Uspostava upravljačkih alata za pojedina područja, među ostalim morska zaštićena područja, ne uključuje područja pod nacionalnom jurisdikcijom i ne predstavlja osnovu za ostvarivanje ili odbijanje bilo kakvih prava na suverenitet, suverenih prava ili jurisdikcije, uključujući u odnosu na povezane sporove. Konferencija stranaka neće razmatrati prijedloge o uspostavi takvih upravljačkih alata za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, i takvi se prijedlozi neće tumačiti kao priznavanje ili nepriznavanje bilo kakvih prava na suverenitet, suverenih prava ili jurisdikcije.

Članak 19. Prijedlozi

- Prijedloge u vezi s uspostavom upravljačkih alata za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, na temelju ovog dijela stranke pojedinačno ili zajednički podnose tajništvu.
- Stranke surađuju i savjetuju se, ovisno o slučaju, s relevantnim dionicima, uključujući države i globalna, regionalna, podregionalna i sektorska tijela, kao i civilno društvo, znanstvenu zajednicu, privatni sektor, autohtone narode i lokalne zajednice, radi izrade prijedloga, kako je utvrđeno u ovom dijelu.
- Prijedlozi se izrađuju u skladu s najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama i

informacijama i, ako je dostupno, relevantnim tradicionalnim znanjem autohtonih naroda i lokalnih zajednica, uzimajući u obzir pristup predostrožnosti i ekosustavni pristup.

4. Kad je riječ o utvrđenim područjima, prijedlozi uključuju sljedeće ključne elemente:

- a) zemljopisni ili prostorni opis područja koje je predmet prijedloga upućivanjem na okvirne kriterije iz Priloga I.;
- b) informacije o bilo kojem kriteriju iz Priloga I., kao i o svim kriterijima koji se mogu razraditi i revidirati u skladu sa stavkom 5. i koji se primjenjuju pri utvrđivanju područja;
- c) ljudske aktivnosti na tom području, uključujući aktivnosti autohtonih naroda i lokalnih zajednica, i njihov mogući utjecaj, ako postoji;
- d) opis stanja morskog okoliša i bioraznolikosti na utvrđenom području;
- e) opis ciljeva očuvanja i, ovisno o slučaju, održivog korištenja koji se primjenjuju na to područje;
- f) nacrt plana upravljanja koji obuhvaća predložene mjere i u kojem se navode predložene aktivnosti praćenja, istraživanja i preispitivanja kako bi se postigli navedeni ciljevi;
- g) trajanje predloženog područja i mjera, ako postoje;
- h) informacije o savjetovanjima održanima s državama, uključujući susjedne obalne države i/ili relevantna globalna, regionalna, podregionalna i sektorska tijela, ako ih je bilo;
- i) informacije o upravljačkim alatima za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, provedenima u sklopu relevantnih pravnih instrumenata i okvira te relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih i sektorskih tijela;
- j) relevantni znanstveni doprinos i, ako je dostupno, tradicionalno znanje autohtonih naroda i lokalnih zajednica.

5. Okvirni kriteriji za utvrđivanje takvih područja uključuju, ovisno o slučaju, one navedene u Prilogu I., a znanstveno i tehničko tijelo može ih prema potrebi doraditi i revidirati kako bi ih Konferencija stranaka razmotrila i donijela.

6. Dodatne zahtjeve za sadržaj prijedloga, uključujući načine primjene okvirnih kriterija iz stavka 5., i smjernice za prijedloge iz stavka 4. točke (b), prema potrebi, razrađuje znanstveno i tehničko tijelo kako bi ih Konferencija stranaka razmotrila i donijela.

Članak 20.

Objavljivanje i preliminarno preispitivanje prijedloga

Po primitku prijedloga u pisanom obliku tajništvo objavljuje prijedlog i prosljeđuje ga znanstvenom i tehničkom tijelu na preliminarno preispitivanje. Preispitivanjem se nastoji utvrditi sadržava li prijedlog informacije propisane u članku 19., uključujući okvirne kriterije opisane u ovom dijelu i Prilogu I. Tajništvo objavljuje rezultate tog preispitivanja i dostavlja ih podnositelju prijedloga. Podnositelj prijedloga ponovno dostavlja prijedlog tajništvu, uzimajući u obzir preliminarno preispitivanje znanstvenog i tehničkog tijela. Tajništvo obavješćuje stranke i objavljuje taj ponovno dostavljeni prijedlog te organizira savjetovanja u skladu s člankom 21.

Članak 21.

Savjetovanja o prijedlozima i njihova ocjena

1. Savjetovanja o prijedlozima podnesenima u skladu s člankom 19. uključiva su, transparentna i otvorena za sve relevantne dionike, uključujući države i globalna, regionalna, podregionalna i sektorska tijela, kao i civilno društvo, znanstvenu zajednicu, autohtone narode i lokalne zajednice.

2. Tajništvo organizira savjetovanja i prikuplja informacije kako slijedi:

(a) države, posebno susjedne obalne države, obavješćuju se i pozivaju da dostave, među ostalim:

- i. stajališta o prednostima i zemljopisnom području primjene prijedloga;
- ii. bilo koji drugi relevantni znanstveni doprinos;
- iii. informacije o svim postojećim mjerama ili aktivnostima u susjednim ili povezanim područjima pod nacionalnom jurisdikcijom i izvan nje;
- iv. stajališta o mogućim posljedicama prijedloga za područja pod nacionalnom jurisdikcijom;
- v. sve ostale bitne informacije;

(b) tijela relevantnih pravnih instrumenata i okvira te relevantna globalna, regionalna, podregionalna i sektorska tijela obavješćuju se i pozivaju da dostave, među ostalim:

- i. stajališta o prednostima prijedloga;
- ii. bilo koji drugi relevantni znanstveni doprinos;
- iii. informacije o svim postojećim mjerama donesenima u sklopu tih instrumenata, okvira ili tijela za relevantno područje ili za susjedna područja;
- iv. stajališta o svim aspektima mjera i drugim elementima nacrtu plana upravljanja utvrđenima u prijedlogu koji su u nadležnosti tog tijela;
- v. stajališta o svim relevantnim dodatnim mjerama koje su u nadležnosti tog instrumenta, okvira ili tijela;
- vi. sve ostale bitne informacije;

(c) autohtoni narodi i lokalne zajednice s relevantnim tradicionalnim znanjem, znanstvena zajednica, civilno društvo i drugi relevantni dionici pozivaju se da dostave, među ostalim:

- i. stajališta o prednostima prijedloga;
- ii. bilo koji drugi relevantni znanstveni doprinos;
- iii. sva relevantna tradicionalna znanja autohtonih naroda i lokalnih zajednica;
- iv. sve ostale relevantne informacije.

3. Tajništvo objavljuje doprinose primljene u skladu sa stavkom 2.

4. U slučajevima kada predložena mjera utječe na područja koja su u potpunosti okružena isključivim gospodarskim pojasevima država, podnositelji prijedloga:

(a) provode ciljana i proaktivna savjetovanja s tim državama, uključujući prethodno obavješćivanje;

(b) razmatraju stajališta i primjedbe tih država o predloženoj mjeri i dostavljaju pisane odgovore koji se konkretno odnose na ta stajališta i primjedbe te, ovisno o slučaju, u skladu s time revidiraju predloženu mjeru.

5. Podnositelj prijedloga razmatra doprinose primljene tijekom razdoblja savjetovanja, kao i stajališta i informacije znanstvenog i tehničkog tijela te, ovisno o slučaju, u skladu s time revidira prijedlog ili odgovara na bitne doprinose koji nisu sadržani u prijedlogu.

6. Razdoblje savjetovanja vremenski je ograničeno.

7. Revidirani prijedlog podnosi se znanstvenom i tehničkom tijelu koje ocjenjuje prijedlog i daje preporuke Konferenciji stranaka.

8. Znanstveno i tehničko tijelo prema potrebi na svojem prvom sastanku dodatno razrađuje načine provedbe savjetovanja i ocjenjivanja, kao i njihovo trajanje, kako bi ih Konferencija stranaka razmotrila i usvojila, uzimajući u obzir posebne okolnosti malih otočnih država u razvoju.

Članak 22.

Uspostava upravljačkih alata za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja

1. Na temelju konačnog prijedloga i nacrtu plana upravljanja, uzimajući u obzir informacije i znanstveni doprinos koji su dobiveni tijekom savjetovanja uspostavljenog u skladu s ovim dijelom te znanstvene savjete i preporuke znanstvenog i tehničkog tijela, Konferencija stranaka:

(a) donosi odluke o uspostavi upravljačkih alata za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, i povezanim mjerama;

(b) može donositi odluke o mjerama uskladenima s onima koje su donesene u sklopu relevantnih pravnih instrumenata i okvira te relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih i sektorskih tijela, u suradnji i koordinaciji s tim instrumentima, okvirima i tijelima;

(c) može, ako su predložene mjere u nadležnosti drugih globalnih, regionalnih, podregionalnih ili sektorskih tijela, davati preporuke strankama ovog Sporazuma i globalnim, regionalnim, podregionalnim i sektorskim tijelima kako bi potaknula donošenje relevantnih mjera u sklopu takvih instrumenata, okvira i tijela, u skladu s njihovim mandatima.

2. Pri donošenju odluka na temelju ovog članka Konferencija stranaka poštuje nadležnosti relevantnih pravnih instrumenata i okvira te relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih i sektorskih tijela i ne ugrožava ih.

3. Konferencija stranaka dogovara redovita savjetovanja radi poboljšanja suradnje i koordinacije s relevantnim pravnim instrumentima i okvirima te relevantnim globalnim, regionalnim, podregionalnim i sektorskim tijelima u pogledu upravljačkih alata za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, kao i koordinacije povezanih mjera koje su donijela ta tijela ili su donesene na temelju tih instrumenata i okvira.

4. Ako je to potrebno za postizanje ciljeva i provedbu ovog dijela i kako bi se unaprijedila međunarodna suradnja i koordinacija u pogledu očuvanja i održivog korištenja morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, Konferencija stranaka može razmotriti i, podložno stavcima 1. i 2., odlučiti, ovisno o slučaju, razviti mehanizam povezan s postojećim upravljačkim alatima za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, koji su doneseni u sklopu relevantnih pravnih instrumenata i okvira ili relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih ili sektorskih tijela.

5. Odluke i preporuke koje donosi Konferencija stranaka u skladu s ovim dijelom ne ugrožavaju učinkovitost mjera donesenih u odnosu na područja pod nacionalnom jurisdikcijom i donose se uz dužno poštovanje prava i obveza svih država, u skladu s Konvencijom. U slučajevima kada bi mjere predložene na temelju ovog dijela utjecale ili bi se razumno moglo očekivati da će utjecati na vode iznad morskog dna i podzemlja podmorskih područja nad kojima obalna država ostvaruje suverena prava u skladu s Konvencijom, tim se mjerama uzimaju u obzir suverena prava tih obalnih država. U tu se svrhu provode savjetovanja u skladu s odredbama ovog dijela.

6. U slučajevima kada upravljački alat za pojedino područje, uključujući morsko zaštićeno područje, uspostavljen u skladu s ovim dijelom, u cijelosti ili djelomično naknadno prelazi u nacionalnu jurisdikciju obalne države, dio koji je pod nacionalnom jurisdikcijom odmah prestaje biti na snazi. Dio koji ostaje na području izvan nacionalne jurisdikcije ostaje na snazi sve dok Konferencija stranaka na svojem sljedećem sastanku ne preispita i odluči hoće li prema potrebi izmijeniti ili opozvati upravljački alat za pojedino područje, uključujući zaštićeno morsko područje.

7. Nakon uspostave ili izmjene nadležnosti relevantnog pravnog instrumenta ili okvira ili relevantnog globalnog, regionalnog, podregionalnog ili sektorskog tijela, svi upravljački alati za pojedina područja, uključujući zaštićeno morsko područje, ili povezane mjere koje je Konferencija stranaka donijela u skladu s ovim dijelom, a koji u cijelosti ili djelomično

naknadno prelaze u nadležnost tog instrumenta, okvira ili tijela ostaju na snazi dok Konferencija stranaka ne preispita i ne odluči, u bliskoj suradnji i koordinaciji s tim instrumentom, okvirom ili tijelom, zadržati, izmijeniti ili opozvati upravljački alat za pojedino područje, uključujući zaštićeno morsko područje, i povezane mjere, ovisno o slučaju.

Članak 23. Odlučivanje

1. Opće je pravilo da se odluke i preporuke iz ovog dijela donose konsenzusom.
2. Ako konsenzus nije postignut, odluke i preporuke iz ovog dijela donose se tročetvrtinskom većinom stranaka koje su prisutne i glasuju, a Konferencija stranaka prije toga dvotrećinskom većinom stranaka koje su prisutne i glasuju utvrđuje da su iscrpljeni svi napor za postizanje konsenzusa.
3. Odluke donesene na temelju ovog dijela stupaju na snagu 120 dana nakon sastanka Konferencije stranaka na kojem su donesene te su obvezujuće za sve stranke.
4. Svaka stranka može u razdoblju od 120 dana iz stavka 3. pisanom obaviješću tajništvu podnijeti prigovor na odluku donesenu u skladu s ovim dijelom, koja nije obvezujuća za tu stranku. Prigovor na odluku može se povući u bilo kojem trenutku pisanom obaviješću tajništvu, a nakon toga odluka je obvezujuća za tu stranku 90 dana nakon datuma obavijesti u kojoj se navodi da je prigovor povučen.
5. Stranka koja podnosi prigovor u skladu sa stavkom 4. uz prigovor tajništvu u pisanom obliku dostavlja obrazloženje svojeg prigovora, koje se temelji na jednom ili više sljedećih razloga:
  - (a) odluka nije u skladu s ovim Sporazumom ili s pravima i obvezama stranke koja podnosi prigovor na temelju Konvencije;
  - (b) odlukom se neopravdano formalno ili stvarno diskriminira stranka koja podnosi prigovor;
  - (c) stranka ne može postupiti u skladu s odlukom u trenutku podnošenja prigovora nakon što je u tu svrhu uložila sve razumne napore.
6. Stranka koja podnosi prigovor u skladu sa stavkom 4., u mjeri u kojoj je to izvedivo, primjenjuje alternativne mjere ili pristupe koji su po učinku jednaki odluci na koju je uložila prigovor i ne donosi mjere niti poduzima radnje kojima bi ugrozila učinkovitost odluke na koju je uložila prigovor, osim ako su takve mjere ili djelovanja ključni za ostvarivanje prava i ispunjavanje obveza stranke koja ulaže prigovor u skladu s Konvencijom.
7. Stranka koja podnosi prigovor na sljedećem redovnom sastanku Konferencije stranaka podnosi izvješće nakon obavijesti iz stavka 4., a nakon toga periodično, o provedbi stavka 6. kako bi se prikupile informacije za praćenje i preispitivanje u skladu s člankom 26.
8. Prigovor na odluku donesenu u skladu sa stavkom 4. može se pisanom obaviješću tajništvu ponoviti svake tri godine nakon stupanja na snagu odluke samo ako stranka koja podnosi prigovor to i dalje smatra potrebnim. Takva pisana obavijest uključuje obrazloženje početnog prigovora.
9. Ako nije zaprimljena obavijest o ponavljanju u skladu sa stavkom 8., prigovor se smatra automatski povučenim te nakon toga odluka postaje obvezujuća za tu stranku 120 dana nakon automatskog povlačenja tog prigovora. Tajništvo obavješćuje stranku 60 dana prije datuma automatskog povlačenja prigovora.
10. Odluke Konferencije stranaka donesene na temelju ovog dijela i prigovore na te odluke tajništvo objavljuje i prosljeđuje svim državama i relevantnim pravnim instrumentima i okvirima te relevantnim globalnim, regionalnim, podregionalnim i sektorskim tijelima.

Članak 24.

Hitne mjere

1. Konferencija stranaka odlučuje o donošenju mjera na područjima izvan nacionalne jurisdikcije koje se, ako je potrebno, primjenjuju po hitnom postupku kada je prirodna pojava ili katastrofa izazvana ljudskim djelovanjem uzrokovala ili bi mogla uzrokovati ozbiljnu ili nepovratnu štetu morskoj bioraznolikosti područja izvan nacionalne jurisdikcije, kako bi osigurala da se ta šteta ne pogorša.
2. Mjere donesene na temelju ovog članka smatraju se nužnima samo ako se, nakon savjetovanja s relevantnim pravnim instrumentima ili okvirima ili relevantnim globalnim, regionalnim, podregionalnim ili sektorskim tijelima, ozbiljna ili nepovratna šteta ne može na vrijeme staviti pod kontrolu primjenom drugih članaka ovog Sporazuma ili u sklopu relevantnog pravnog instrumenta ili okvira ili relevantnog globalnog, regionalnog, podregionalnog ili sektorskog tijela.
3. Mjere donesene po hitnom postupku temelje se na najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama i informacijama i, ako je dostupno, na relevantnom tradicionalnom znanju autohtonih naroda i lokalnih zajednica te se temelje na pristupu predostrožnosti. Takve mjere mogu predložiti stranke ili ih može preporučiti znanstveno i tehničko tijelo, a mogu se donijeti između sjednica. Mjere su privremene i moraju se ponovno razmotriti te se o njima odlučuje na sljedećem sastanku Konferencije stranaka nakon njihova donošenja.
4. Mjere se ukidaju dvije godine nakon njihova stupanja na snagu ili ih Konferencija stranaka ukida ranije nakon što se zamijene upravljačkim alatima za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, i povezanim mjerama uspostavljenima u skladu s ovim dijelom ili mjerama donesenima u sklopu relevantnog pravnog instrumenta ili okvira ili relevantnog globalnog, regionalnog, podregionalnog ili sektorskog tijela ili odlukom Konferencije stranaka kada nestanu okolnosti zbog kojih je mjera bila potrebna.
5. Znanstveno i tehničko tijelo prema potrebi razrađuje postupke i smjernice za utvrđivanje hitnih mjera, uključujući postupke savjetovanja, kako bi ih Konferencija stranaka što prije razmotrila i donijela. Ti postupci moraju biti uključivi i transparentni.

Članak 25. Provedba

1. Stranke osiguravaju da se aktivnosti pod njihovom jurisdikcijom ili kontrolom koje se odvijaju na područjima izvan nacionalne jurisdikcije provode u skladu s odlukama donesenima na temelju ovog dijela.
2. Nijedna odredba ovog Sporazuma ne sprječava stranku da donese strože mjere za svoje državljane i plovila ili aktivnosti pod njezinom jurisdikcijom ili kontrolom uz mjere donesene na temelju ovog dijela, u skladu s međunarodnim pravom i radi potpore ciljevima Sporazuma.
3. Provedba mjera donesenih na temelju ovog dijela ne bi trebala izravno ili neizravno nerazmjerno opterećivati stranke koje su male otočne države u razvoju ili najslabije razvijene zemlje.
4. Stranke, ovisno o slučaju, potiču donošenje mjera u sklopu relevantnih pravnih instrumenata i okvira te relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih i sektorskih tijela čije su članice, kako bi poduprle provedbu odluka i preporuka Konferencije stranaka na temelju ovog dijela.
5. Stranke potiču države koje mogu postati stranke ovog Sporazuma, posebno one čije aktivnosti, plovila ili državljani djeluju na području koje je predmet uspostavljenog upravljačkog alata za pojedino područje, uključujući morsko zaštićeno područje, da donesu mjere kojima se podupiru odluke i preporuke Konferencije stranaka o upravljačkim alatima za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, uspostavljenima na temelju ovog dijela.
6. Stranka koja nije stranka ili sudionica u relevantnom pravnom instrumentu ili okviru ili

član relevantnog globalnog, regionalnog, podregionalnog ili sektorskog tijela i koja ne pristaje primijeniti mjere uspostavljene u sklopu tih instrumenata i okvira i tih tijela ne oslobađa se obveze suradnje, u skladu s Konvencijom i ovim Sporazumom, u očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti područja izvan nacionalne jurisdikcije.

Članak 26. Praćenje i preispitivanje

1. Stranke pojedinačno ili zajednički izvješćuju Konferenciju stranaka o provedbi upravljačkih alata za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, uspostavljenih na temelju ovog dijela, i povezanih mjera. Tajništvo objavljuje ta izvješća, kao i informacije i preispitivanje iz stavaka 2. i 3.
2. Relevantni pravni instrumenti i okviri te relevantna globalna, regionalna, podregionalna i sektorska tijela pozivaju se da Konferenciji stranaka dostave informacije o provedbi mjera koje su donijeli radi postizanja ciljeva upravljačkih alata za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, uspostavljenih na temelju ovog dijela.
3. Znanstveno i tehničko tijelo prati i periodično preispituje upravljačke alate za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, uspostavljene na temelju ovog dijela, uključujući povezane mjere, pri čemu uzima u obzir izvješća i informacije iz stavka 1. odnosno stavka 2.
4. U okviru preispitivanja iz stavka 3. znanstveno i tehničko tijelo ocjenjuje učinkovitost upravljačkih alata za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, uspostavljenih na temelju ovog dijela, uključujući povezane mjere i napredak u postizanju njihovih ciljeva, te daje savjete i preporuke Konferenciji stranaka.
5. Nakon preispitivanja Konferencija stranaka prema potrebi donosi odluke ili preporuke o izmjeni, proširenju ili ukidanju upravljačkih alata za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, i svih povezanih mjera koje je donijela Konferencija stranaka, u skladu s najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama i informacijama i, ako je dostupno, relevantnim tradicionalnim znanjem autohtonih naroda i lokalnih zajednica, uzimajući u obzir pristup predostrožnosti i ekosustavni pristup.

DIO IV. PROCJENA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Članak 27. Ciljevi

Ciljevi su ovog dijela:

- (a) operativno provesti odredbe Konvencije o procjeni utjecaja na okoliš za područja izvan nacionalne jurisdikcije utvrđivanjem postupaka, pragova i drugih zahtjeva za provedbu procjena i izvješćivanje koje provode stranke;
- (b) osigurati da se aktivnosti obuhvaćene ovim dijelom ocjenjuju i provode kako bi se spriječili i ublažili ozbiljni štetni utjecaji te kako bi se njima upravljalo u svrhu zaštite i očuvanja morskog okoliša;
- (c) poduprijeti razmatranje kumulativnih utjecaja i utjecaja na područjima pod nacionalnom jurisdikcijom;
- (d) osigurati strateške procjene utjecaja na okoliš;
- (e) postići dosljedan okvir za procjenu utjecaja na okoliš za aktivnosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije;
- (f) izgraditi i jačati kapacitete stranaka, posebno stranaka država u razvoju, prije svega najslabije razvijenih zemalja, neobalnih zemalja u razvoju, država u nepovoljnom

zemljopisnom položaju, malih otočnih država u razvoju, obalnih afričkih država, arhipelaških država i zemalja u razvoju sa srednjim dohotkom, za pripremu, provedbu i preispitivanje procjena utjecaja na okoliš i strateških procjena utjecaja na okoliš radi potpore ciljevima ovog Sporazuma.

Članak 28. Obveza provedbe procjene utjecaja na okoliš

1. Stranke osiguravaju da se potencijalni utjecaji na morski okoliš planiranih aktivnosti pod njihovom jurisdikcijom ili kontrolom, koje se odvijaju na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, procijene u skladu s ovim dijelom prije nego što se odobre.
2. Ako stranka koja ima jurisdikciju ili kontrolu nad planiranom aktivnošću koja će se obavljati na morskim područjima pod nacionalnom jurisdikcijom utvrdi da ta aktivnost može uzrokovati znatno onečišćenje ili znatne i štetne promjene morskog okoliša na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, ta stranka osigurava da se procjena utjecaja takve aktivnosti na okoliš provodi u skladu s ovim dijelom ili da se procjena utjecaja na okoliš provodi u okviru nacionalnog postupka stranke. Stranka koja provodi tu procjenu u okviru nacionalnog postupka:
  - (a) pravodobno tijekom nacionalnog postupka stavlja na raspolaganje relevantne informacije putem mehanizma za razmjenu informacija;
  - (b) osigurava da se aktivnost prati u skladu sa zahtjevima nacionalnog postupka;
  - (c) osigurava da se studije o utjecaju na okoliš i sva relevantna izvješća o praćenju stanja okoliša objavljuju putem mehanizma za razmjenu informacija kako je utvrđeno u ovom Sporazumu.
3. Po primitku informacija iz stavka 2. točke (a) znanstveno i tehničko tijelo može dostaviti primjedbe stranci koja ima jurisdikciju ili kontrolu nad planiranom aktivnošću.

Članak 29. Odnos između ovog Sporazuma i postupaka procjene utjecaja na okoliš u sklopu relevantnih pravnih instrumenata i okvira te relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih i sektorskih tijela

1. Stranke potiču provedbu procjena utjecaja na okoliš te donošenje i provedbu standarda i/ili smjernica razvijenih u skladu s člankom 38. u sklopu relevantnih pravnih instrumenata i okvira te relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih i sektorskih tijela čiji su članovi.
2. Konferencija stranaka na temelju ovog dijela razvija mehanizme za suradnju znanstvenog i tehničkog tijela s odgovarajućim pravnim instrumentima i okvirima te relevantnim globalnim, regionalnim, podregionalnim i sektorskim tijelima koji određuju aktivnosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije ili štite morski okoliš.
3. Pri izradi ili ažuriranju standarda ili smjernica za provedbu procjena utjecaja na okoliš aktivnosti stranaka ovog Sporazuma na područjima izvan nacionalne jurisdikcije u skladu s člankom 38., znanstveno i tehničko tijelo, prema potrebi, surađuje s relevantnim pravnim instrumentima i okvirima te relevantnim globalnim, regionalnim, podregionalnim i sektorskim tijelima.
4. Nije potrebno provesti ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš ili procjenu utjecaja planirane aktivnosti na okoliš na područjima izvan nacionalne jurisdikcije ako stranka koja ima jurisdikciju ili kontrolu nad planiranom aktivnošću utvrdi:
  - (a) da su potencijalni utjecaji planirane aktivnosti ili kategorije aktivnosti procijenjeni u skladu sa zahtjevima u sklopu drugih relevantnih pravnih instrumenata ili okvira ili relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih ili sektorskih tijela;

- (b) da:
- i. je procjena koja je već provedena za planiranu aktivnost istovjetna onoj koja je propisana u ovom dijelu te da se uzimaju u obzir rezultati procjene; ili
  - ii. su propisi ili standardi relevantnih pravnih instrumenata ili okvira ili relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih ili sektorskih tijela koji proizlaze iz procjene osmišljeni kako bi se spriječili i ublažili potencijalni utjecaji ispod praga za procjenu utjecaja na okoliš i kako bi se njima upravljalo u skladu s ovim dijelom, te da su ti propisi i standardi ispunjeni.
5. Ako je procjena utjecaja na okoliš za planiranu aktivnost na područjima izvan nacionalne jurisdikcije provedena u sklopu relevantnog pravnog instrumenta ili okvira ili relevantnog globalnog, regionalnog, podregionalnog ili sektorskog tijela, dotična stranka osigurava da se studija o utjecaju na okoliš objavi putem mehanizma za razmjenu informacija.
6. Stranke prate stanje okoliša i preispituju aktivnosti i osiguravaju da se izvješća o praćenju i preispitivanju objavljuju putem mehanizma za razmjenu informacija, osim ako planirane aktivnosti koje ispunjavaju kriterije iz stavka 4. točke (b) podtočke i. podliježu praćenju stanja okoliša i preispitivanju u sklopu relevantnog pravnog instrumenta ili okvira ili relevantnog globalnog, regionalnog, podregionalnog ili sektorskog tijela.

Članak 30. Pragovi i čimbenici za provedbu procjena utjecaja na okoliš

1. Ako planirana aktivnost ima više od manjeg ili privremenog utjecaja na morski okoliš ili su utjecaji aktivnosti nepoznati ili slabo poznati, stranka koja ima jurisdikciju ili kontrolu nad aktivnošću provodi provjeru aktivnosti iz članka 31. na temelju čimbenika iz stavka 2., pri čemu:
- (a) provjera mora biti dovoljno detaljna kako bi stranka mogla procijeniti ima li opravdanih razloga vjerovati da bi planirana aktivnost mogla uzrokovati znatno onečišćenje ili znatne i štetne promjene morskog okoliša te uključuje:
    - i. opis planirane aktivnosti, uključujući njezinu svrhu, mjesto odvijanja, trajanje i intenzitet; i
    - ii. početnu analizu potencijalnih utjecaja, uključujući razmatranje kumulativnih utjecaja i, prema potrebi, alternative planiranoj aktivnosti;
  - (b) ako se provjerom utvrdi da stranka ima opravdane razloge vjerovati da bi aktivnost mogla uzrokovati znatno onečišćenje ili znatne i štetne promjene morskog okoliša, provodi se procjena utjecaja na okoliš u skladu s odredbama ovog dijela.
2. Pri utvrđivanju ispunjavaju li planirane aktivnosti pod njihovom jurisdikcijom ili kontrolom prag iz stavka 1., stranke uzimaju u obzir, među ostalim, sljedeće čimbenike:
- (a) vrstu aktivnosti i tehnologiju koja se upotrebljava za aktivnost i način na koji će se provoditi;
  - (b) trajanje aktivnosti;
  - (c) mjesto odvijanja aktivnosti;
  - (d) značajke i ekosustav mjesta odvijanja aktivnosti (uključujući područja od posebnog ekološkog ili biološkog značaja ili osjetljivosti);
  - (e) moguće utjecaje aktivnosti, uključujući potencijalne kumulativne utjecaje i potencijalne utjecaje na područjima pod nacionalnom jurisdikcijom;
  - (f) mjeru u kojoj su utjecaji aktivnosti nepoznati ili su slabo poznati;
  - (g) druge relevantne ekološke ili biološke kriterije.

Članak 31.

Postupak procjene utjecaja na okoliš

1. Stranke osiguravaju da provedba procjene utjecaja na okoliš na temelju ovog dijela uključuje sljedeće korake:

(a) *ocjena o potrebi procjene utjecaja na okoliš* : stranke pravodobno provode *ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš* kako bi utvrdile je li potrebna procjena utjecaja na okoliš za planiranu aktivnost pod njihovom jurisdikcijom ili kontrolom u skladu s člankom 30. te objavljuju svoju odluku:

i. ako stranka utvrdi da procjena utjecaja na okoliš nije potrebna za planiranu aktivnost pod njezinom jurisdikcijom ili kontrolom, objavljuje relevantne informacije, uključujući one iz članka 30. stavka 1. točke (a), putem mehanizma za razmjenu informacija na temelju ovog Sporazuma;

ii. u skladu s najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama i informacijama ako je dostupno, relevantnim tradicionalnim znanjem autohtonih naroda i lokalnih zajednica, stranka može dostaviti svoja stajališta o potencijalnim utjecajima planirane aktivnosti o kojoj je odlučeno u skladu s točkom (a) podtočkom i. stranci koja je donijela odluku i znanstvenom i tehničkom tijelu u roku od 40 dana od njezine objave;

iii. ako je stranka koja je dostavila svoja stajališta izrazila zabrinutost u pogledu potencijalnih utjecaja planirane aktivnosti o kojoj je odlučeno, stranka koja je donijela tu odluku uzima u obzir takve sumnje i može preispitati svoju odluku;

iv. nakon što razmotri sumnje koje je stranka iznijela u skladu s točkom (a) podtočkom ii., znanstveno i tehničko tijelo razmatra i može ocijeniti potencijalne utjecaje planirane aktivnosti u skladu s najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama i informacijama i, ako je dostupno, relevantnim tradicionalnim znanjem autohtonih naroda i lokalnih zajednica te prema potrebi može dati preporuke stranci koja je donijela odluku nakon što je toj stranci dala priliku da odgovori na dostavljene sumnje i uzimajući u obzir taj odgovor;

v. stranka koja je donijela odluku na temelju točke (a) podtočke i. razmatra sve preporuke znanstvenog i tehničkog tijela;

vi. dostavljena stajališta i preporuke znanstvenog i tehničkog tijela objavljuju se, među ostalim putem mehanizma za razmjenu informacija;

(b) *utvrđivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš* : stranke osiguravaju da se utvrde ključni utjecaji na okoliš i svi povezani utjecaji, kao što su utjecaji na gospodarstvo, društvo, kulturu i zdravlje ljudi, uključujući moguće kumulativne utjecaje i utjecaje na područja pod nacionalnom jurisdikcijom, kao i alternative planiranoj aktivnosti, ako postoje, koje treba uključiti u procjene utjecaja na okoliš koje se provode na temelju ovog dijela. Sadržaj studije o utjecaju na okoliš utvrđuje se na temelju najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja i informacija te, ako je dostupno, relevantnog tradicionalnog znanja autohtonih naroda i lokalnih zajednica;

(c) *procjena utjecaja i evaluacija*: stranke osiguravaju da se utjecaji planiranih aktivnosti, uključujući kumulativne utjecaje i utjecaje na područjima pod nacionalnom jurisdikcijom, procjenjuju i ocjenjuju na temelju najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja i informacija i, ako je dostupno, relevantnog tradicionalnog znanja autohtonih naroda i lokalnih zajednica;

(d) *sprječavanje, ublažavanje i upravljanje potencijalnim štetnim utjecajima*: stranke osiguravaju:

i. da se mjere za sprječavanje, ublažavanje i upravljanje potencijalnim štetnim utjecajima planiranih aktivnosti pod njihovom jurisdikcijom ili kontrolom utvrđuju i analiziraju kako bi se izbjegli znatni štetni utjecaji. Te mjere mogu uključivati razmatranje alternativa planiranoj aktivnosti pod njihovom jurisdikcijom ili kontrolom;

ii. da su te mjere prema potrebi uključene u plan upravljanja okolišem;

- (e) stranke osiguravaju objavljivanje i savjetovanje u skladu s člankom 32.;
  - (f) stranke osiguravaju izradu i objavu studija o utjecaju na okoliš u skladu s člankom 33.
2. Stranke mogu provoditi zajedničke procjene utjecaja na okoliš, posebno za planirane aktivnosti pod jurisdikcijom ili kontrolom malih otočnih država u razvoju.
3. U okviru znanstvenog i tehničkog tijela sastavlja se popis stručnjaka. Stranke s ograničenim kapacitetima mogu zatražiti savjet i pomoć tih stručnjaka kako bi provele ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš i procjene utjecaja na okoliš za planiranu aktivnost pod svojom jurisdikcijom ili kontrolom. Stručnjaci se ne mogu imenovati za sudjelovanje u drugom dijelu postupka procjene utjecaja na okoliš iste aktivnosti. Stranka koja je zatražila savjet i pomoć osigurava da joj se te procjene utjecaja na okoliš dostave na preispitivanje i donošenje odluke.

Članak 32. Javno obavješćivanje i savjetovanje

1. Stranke pravodobno obavješćuju o planiranoj aktivnosti, među ostalim objavom putem mehanizma za razmjenu informacija i putem tajništva, te o planiranim i učinkovitim vremenski ograničenim mogućnostima, u mjeri u kojoj je to izvedivo, za sudjelovanje svih država, posebno susjednih obalnih država i svih drugih država koje graniče s mjestom obavljanja aktivnosti ako su te države potencijalno najviše pogođene, i dionika u postupku procjene utjecaja na okoliš. Obavješćivanje i moguće sudjelovanje, među ostalim putem podnošenja primjedbi, odvijaju se, prema potrebi, tijekom cijelog postupka procjene utjecaja na okoliš, među ostalim pri utvrđivanju sadržaja studije utjecaja na okoliš u skladu s člankom 31. stavkom 1. točkom (b) i nakon izrade nacrtu studije utjecaja na okoliš u skladu s člankom 33., a prije donošenja odluke o odobrenju aktivnosti.
2. Potencijalno najviše pogođene države utvrđuju se s obzirom na obilježja i moguće utjecaje planirane aktivnosti na morski okoliš i uključuju:
- (a) obalne države za koje se može razumno pretpostaviti da će ta aktivnost utjecati na ostvarivanje njihovih suverenih prava u pogledu istraživanja, korištenja, očuvanja ili upravljanja prirodnim resursima;
  - (b) države na čijem se području planirane aktivnosti obavljaju ljudske aktivnosti, uključujući gospodarske djelatnosti, koje se opravdano smatraju pogođenima.
3. Dionici u tom postupku uključuju autohtone narode i lokalne zajednice s relevantnim tradicionalnim znanjem, relevantna globalna, regionalna, podregionalna i sektorska tijela, civilno društvo, znanstvenu zajednicu i javnost.
4. Javno obavješćivanje i savjetovanje, u skladu s člankom 48. stavkom 3., uključivi su i transparentni, pravodobno se provode te su ciljani i proaktivni u uključivanju malih otočnih država u razvoju.
5. Stranke razmatraju bitne primjedbe zaprimljene tijekom postupka savjetovanja, uključujući primjedbe susjednih obalnih država i svih drugih država koje graniče s mjestom obavljanja planirane aktivnosti ako su to potencijalno najviše pogođene države, te na njih odgovaraju ili ih razmatraju. Stranke posebnu pozornost posvećuju primjedbama o potencijalnim utjecajima na područjima pod nacionalnom jurisdikcijom i prema potrebi dostavljaju pisane odgovore koji se konkretno odnose na te primjedbe, među ostalim u pogledu svih dodatnih mjera kojima se uzimaju u obzir ti potencijalni utjecaji. Stranke objavljuju primljene primjedbe i odgovore ili opise načina na koji su ti utjecaji uzeti u obzir.
6. Ako planirana aktivnost utječe na područja otvorenog mora koja su potpuno okružena isključivim gospodarskim pojasevima država, stranke:
- (a) provode ciljana i proaktivna savjetovanja s tim okolnim državama, uključujući prethodno obavješćivanje;

(b) razmatraju stajališta i primjedbe tih okolnih država o planiranoj aktivnosti i dostavljaju pisane odgovore u kojima posebno obrađuju takva stajališta i primjedbe te, prema potrebi, u skladu s time revidiraju planiranu aktivnost.

7. Stranke osiguravaju pristup informacijama koje se odnose na postupak procjene utjecaja na okoliš na temelju ovog Sporazuma. Neovisno o tome, stranke nisu dužne otkriti povjerljive ili zaštićene informacije. U javnim se dokumentima navodi da su povjerljive ili zaštićene informacije redigirane.

Članak 33. Studije o utjecaju na okoliš

1. Stranke osiguravaju izradu studija o utjecaju na okoliš za svaku procjenu koja se provodi na temelju ovog dijela.

Studija o utjecaju na okoliš sadržava barem sljedeće informacije: opis planirane aktivnosti, uključujući lokaciju; opis ishoda utvrđivanja sadržaja studije; polaznu procjenu morskog okoliša koji bi mogao biti pogođen; opis potencijalnih utjecaja, uključujući potencijalne kumulativne utjecaje i sve utjecaje na područjima pod nacionalnom jurisdikcijom; opis mogućih mjera za sprječavanje, ublažavanje i upravljanje, opis nedoumica i nedostataka u znanju; informacije o postupku javnog savjetovanja; opis razumnih varijanti planirane aktivnosti koje su razmatrane, opis dodatnih mjera, uključujući plan upravljanja okolišem; i netehnički sažetak.

3. Stranka tijekom javnog savjetovanja stavlja nacrt studije o utjecaju na okoliš na raspolaganje putem mehanizma za razmjenu informacija kako bi znanstveno i tehničko tijelo moglo razmotriti i ocijeniti studiju

4. Znanstveno i tehničko tijelo može, prema potrebi i pravodobno, stranci dati primjedbe na nacrt studije o utjecaju na okoliš. Stranka razmatra sve primjedbe znanstvenog i tehničkog tijela.

5. Stranke objavljuju studije o utjecaju na okoliš, među ostalim putem mehanizma za razmjenu informacija. Tajništvo osigurava da su sve stranke pravodobno obaviještene o objavi studija putem mehanizma za razmjenu informacija.

6. Znanstveno i tehničko tijelo razmatra studije o utjecaju na okoliš u skladu s relevantnom praksom, postupcima i znanjem na temelju ovog Sporazuma u svrhu izrade smjernica i utvrđivanja najbolje prakse.

7. Znanstveno i tehničko tijelo u skladu s relevantnom praksom, postupcima i znanjem na temelju ovog Sporazuma u svrhu izrade smjernica i utvrđivanja najbolje prakse razmatra i preispituje odabrane objavljene informacije upotrijebljene u postupku provjere radi donošenja odluke o provedbi procjene utjecaja na okoliš, u skladu s člancima 30. i 31.

Članak 34. Odlučivanje

1. Stranka koja ima jurisdikciju ili kontrolu nad planiranom aktivnosti odgovorna je utvrditi može li se ona nastaviti.

2. Pri utvrđivanju može li se planirana aktivnost nastaviti u skladu s ovim dijelom, u potpunosti se uzima u obzir procjena utjecaja na okoliš provedena u skladu s ovim dijelom. Odluka o odobrenju planirane aktivnosti pod jurisdikcijom ili kontrolom stranke donosi se samo ako je stranka, uzimajući u obzir mjere ublažavanja ili upravljanja, utvrdila da je uložila sve razumne napore kako bi osigurala da se aktivnost može obavljati na način kojim se sprječavaju značajni štetni utjecaji na morski okoliš.

3. U dokumentima o odlukama jasno se navode svi uvjeti odobrenja povezani s mjerama zaštite okoliša i dodatnim zahtjevima. Dokumenti o odlukama objavljuju se, među ostalim, putem mehanizma za razmjenu informacija.

4. Na zahtjev stranke Konferencija stranaka može toj stranci pružiti savjete i pomoć pri utvrđivanju može li se nastaviti planirana aktivnost koja je pod njezinom jurisdikcijom ili kontrolom.

Članak 35. Praćenje utjecaja odobrenih aktivnosti

Na temelju najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja i informacija i, ako je dostupno, relevantnih tradicionalnih znanja autohtonih naroda i lokalnih zajednica, stranke prate utjecaje svih aktivnosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije koje dopuštaju ili u kojima sudjeluju kako bi utvrdile mogu li te aktivnosti onečistiti ili štetno utjecati na morski okoliš. Konkretno, svaka stranka u skladu s uvjetima utvrđenima u odobrenju aktivnosti prati utjecaje koje odobrene aktivnosti pod njezinom jurisdikcijom ili kontrolom imaju na okoliš i sve povezane utjecaje, kao što utjecaji na gospodarstvo, društvo, kulturu i zdravlje ljudi.

Članak 36. Izvrješćivanje o utjecajima odobrenih aktivnosti

1. Stranke pojedinačno ili zajednički periodično izvješćuju o utjecajima odobrene aktivnosti i rezultatima praćenja propisanog u članku 35.
2. Izvrješća o praćenju objavljuju se među ostalim putem mehanizma za razmjenu informacija, a znanstveno i tehničko tijelo može razmotriti i ocijeniti izvrješća o praćenju.
3. Znanstveno i tehničko tijelo razmatra izvrješća o praćenju u skladu s relevantnom praksom, postupcima i znanjem na temelju ovog Sporazuma u svrhu izrade smjernica za praćenje utjecaja odobrenih aktivnosti i utvrđivanja najbolje prakse.

Članak 37. Preispitivanje odobrenih aktivnosti i njihovih utjecaja

1. Stranke osiguravaju preispitivanje utjecaja odobrenih aktivnosti koje se prate u skladu s člankom 35.
2. Ako stranka koja ima jurisdikciju ili kontrolu nad aktivnošću utvrdi značajne štetne utjecaje čija obilježja ili težina nisu bili predviđeni u procjeni utjecaja na okoliš ili zbog kršenja bilo kojeg uvjeta utvrđenog u odobrenju aktivnosti, stranka preispituje svoju odluku o odobrenju aktivnosti, obavješćuje Konferenciju stranaka, druge stranke i javnost, među ostalim putem mehanizma za razmjenu informacija, i:
  - (a) traži da se predlože i provedu mjere za sprječavanje, ublažavanje i/ili upravljanje tim utjecajima ili poduzima sve druge potrebne radnje i/ili obustavlja aktivnost, ovisno o slučaju i
  - (b) pravodobno ocjenjuje sve mjere koje se provode ili radnje poduzete u skladu s točkom (a).
3. U skladu s izvrješćima primljenima na temelju članka 36., znanstveno i tehničko tijelo može obavijestiti stranku koja je odobrila aktivnost ako smatra da bi ta aktivnost mogla imati znatne štetne utjecaje koji nisu bili predviđeni u procjeni utjecaja na okoliš ili zbog kršenja bilo kojeg uvjeta za odobrenje odobrene aktivnosti te, prema potrebi, može dati preporuke stranci.
4. (a) U skladu s najboljim dostupnim znanstvenim spoznajama i informacijama i, ako je dostupno, relevantnim tradicionalnim znanjem autohtonih naroda i lokalnih zajednica, stranka može stranci koja je odobrila aktivnost te znanstveno i tehničkom tijelu dostaviti svoje primjedbe o tome da odobrena aktivnost može imati znatne štetne utjecaje čija obilježja ili težina nije bila predviđena u procjeni utjecaja na okoliš ili koji nastaju zbog kršenja bilo kojeg uvjeta za odobrenje odobrene aktivnosti;
  - (b) stranka koja je odobrila aktivnost razmatra te primjedbe;

(c) nakon što razmotri primjedbe koje je dostavila stranka, znanstveno i tehničko tijelo razmatra i može ocijeniti to pitanje na temelju najboljih dostupnih znanstvenih spoznaja i informacija i, ako je dostupno, relevantnog tradicionalnog znanja autohtonih naroda i lokalnih zajednica te može obavijestiti stranku koja je odobrila aktivnost ako smatra da bi takva aktivnost mogla imati znatne štetne utjecaje koji nisu bili predviđeni u procjeni utjecaja na okoliš ili zbog kršenja bilo kojeg uvjeta za odobrenje odobrene aktivnosti te, nakon što toj stranci pruži priliku da odgovori na dostavljene primjedbe i uzimajući u obzir taj odgovor, prema potrebi može dati preporuke stranci koja je odobrila aktivnost;

(d) dostavljene primjedbe, sve izdane obavijesti i preporuke znanstvenog i tehničkog tijela objavljuju se, među ostalim, putem mehanizma za razmjenu informacija;

(e) stranka koja je odobrila aktivnost razmatra sve izdane obavijesti i sve preporuke znanstvenog i tehničkog tijela.

5. Sve države, posebno susjedne obalne države i sve druge države koje graniče s mjestom obavljanja aktivnosti, ako su to potencijalno najviše pogođene države, i dionici redovito se obavješćuju putem mehanizma za razmjenu informacija te se može zatražiti njihovo mišljenje tijekom postupaka praćenja, izvješćivanja i preispitivanja u pogledu aktivnosti odobrene na temelju ovog Sporazuma.

6. Stranke objavljuju, među ostalim, putem mehanizma za razmjenu informacija:

(a) izvješća o preispitivanju utjecaja odobrene aktivnosti;

(b) dokumente o odlukama, uključujući zapis obrazloženja odluke stranke ako je promijenila svoju odluku o odobrenju aktivnosti.

Članak 38.

Standardi i/ili smjernice koje izrađuje znanstveno i tehničko tijelo za procjene utjecaja na okoliš

1. Znanstveno i tehničko tijelo razvija standarde ili smjernice koje razmatra i donosi Konferencija stranaka, a odnose se na:

(a) utvrđivanje jesu li za planirane aktivnosti ispunjeni ili premašeni pragovi za provedbu ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš ili procjene utjecaja na okoliš na temelju članka 30., kao i na temelju neiscrpnih čimbenika iz stavka 2. tog članka;

(b) procjenu kumulativnih utjecaja na područjima izvan nacionalne jurisdikcije i način na koji bi te utjecaje trebalo uzeti u obzir u procjeni utjecaja na okoliš;

(c) procjenu utjecaja koje planirane aktivnosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije imaju na područja pod nacionalnom jurisdikcijom i način na koje bi te utjecaje trebalo uzeti u obzir u procjeni utjecaja na okoliš;

(d) postupak javnog obavješćivanja i savjetovanja u skladu s člankom 32., uključujući utvrđivanje što se smatra povjerljivim ili zaštićenim informacijama;

(e) potreban sadržaj studija o utjecaju na okoliš i objavljenih informacija upotrijebljenih u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš u skladu s člankom 33., uključujući najbolju praksu;

(f) praćenje stanja okoliša i izvješćivanje o utjecajima odobrenih aktivnosti iz članaka 35. i 36., uključujući utvrđivanje najbolje prakse;

(g) provođenje strateških procjena utjecaja na okoliš.

2. Znanstveno i tehničko tijelo može izraditi i standarde i smjernice koje razmatra i donosi Konferencija stranaka, a među ostalim odnose se na:

(a) okvirni neiscrpn popis aktivnosti za koje jest ili nije potrebna procjena utjecaja na okoliš, kao i sve kriterije povezane s tim aktivnostima, koji se periodično ažuriraju;

(b) procjene utjecaja na okoliš koje stranke ovog Sporazuma provode na područjima

za koja je utvrđeno da trebaju zaštitu ili posebnu pozornost.

3. Svaki standard utvrđuje se u prilogu ovom Sporazumu, u skladu s člankom 74.

Članak 39. Strateška procjena utjecaja na okoliš

1. Stranke pojedinačno ili u suradnji s drugim strankama razmatraju provođenje strateških procjena utjecaja na okoliš za planove i programe koji se odnose na aktivnosti pod njihovom jurisdikcijom ili kontrolom, a provode se na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, kako bi se procijenili mogući utjecaji tih planova ili programa i alternativnih rješenja na morski okoliš.

2. Konferencija stranaka može provesti stratešku procjenu utjecaja na okoliš za područja ili regije kako bi prikupila i objedinila najbolje dostupne informacije o području ili regiji, procijenila trenutačne i potencijalne buduće utjecaje te utvrdila nedostatke u podacima i istraživačke prioritete.

3. Kada provode procjene utjecaja na okoliš na temelju ovog dijela, stranke uzimaju u obzir rezultate relevantnih strateških procjena utjecaja na okoliš provedenih u skladu sa stavcima 1. i 2., ako su dostupni.

4. Konferencija stranaka izrađuje smjernice za provođenje svih kategorija strateških procjena utjecaja na okoliš opisanih u ovom članku.

DIO V.

IZGRADNJA KAPACITETA I PRIJENOS MORSKE TEHNOLOGIJE

Članak 40. Ciljevi

Ciljevi su ovog dijela:

(a) pomoći strankama, posebno strankama državama u razvoju, pri provedbi odredaba ovog Sporazuma radi postizanja njegovih ciljeva;

(b) omogućiti uključivu, pravičnu i učinkovitu suradnju i sudjelovanje u aktivnostima koje se poduzimaju na temelju ovog Sporazuma;

(c) izgraditi znanstvene i tehnološke kapacitete stranaka, posebno stranaka država u razvoju, povezane s morem, među ostalim i one u pogledu istraživanja, s obzirom na očuvanje i održivo korištenje morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, uključujući pristup morskoj tehnologiji i prijenos morske tehnologije strankama državama u razvoju;

(d) povećati, širiti i razmijeniti znanje o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije;

(e) točnije, podupirati stranke države u razvoju, posebno najslabije razvijene zemlje, neobalne zemlje u razvoju, države u zemljopisno nepovoljnom položaju, male otočne države u razvoju, obalne afričke države, arhipelaške države i zemlje u razvoju sa srednjim dohotkom, izgradnjom kapaciteta te razvojem i prijenosom morske tehnologije na temelju ovog Sporazuma pri postizanju ciljeva koji se odnose na:

- morske genetske resurse, uključujući podjelu dobiti, iz članka 9.;
- zaštićena područja, iz članka 17.;
- procjene utjecaja na okoliš, iz članka 27.

Članak 41. Suradnja u izgradnji kapaciteta i prijenosu morske tehnologije

1. Stranke surađuju, izravno ili u sklopu relevantnih pravnih instrumenata i okvira te relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih i sektorskih tijela, kako bi pomogle strankama, posebno strankama državama u razvoju, pri postizanju ciljeva ovog Sporazuma izgradnjom kapaciteta te razvojem i prijenosom znanstvenih spoznaja o moru i morske tehnologije.
2. Pri osiguravanju izgradnje kapaciteta i prijenosa morske tehnologije na temelju ovog Sporazuma stranke surađuju na svim razinama i na sve načine, među ostalim u okviru partnerstava sa svim relevantnim dionicima, kao što su, ovisno o slučaju, privatni sektor, civilno društvo, autohtoni narodi i lokalne zajednice kao nositelji tradicionalnog znanja, te putem jačanja suradnje i koordinacije između relevantnih pravnih instrumenata i okvira i relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih i sektorskih tijela.
3. U provedbi ovog dijela, stranke u potpunosti priznaju posebne zahtjeve stranaka država u razvoju, posebno najslabije razvijenih zemalja, neobalnih zemalja u razvoju, država u nepovoljnom zemljopisnom položaju, malih otočnih država u razvoju, obalnih afričkih država, arhipelaških država i zemalja u razvoju sa srednjim dohotkom. Stranke jamče da osiguravanje izgradnje kapaciteta i prijenos morske tehnologije ne podliježe prestrogim obvezama izvješćivanja.

Članak 42.

Načini izgradnje kapaciteta i prijenosa morske tehnologije

1. Stranke u okviru vlastitih mogućnosti osiguravaju izgradnju kapaciteta za stranke države u razvoju i surađuju s ciljem prijenosa morske tehnologije, posebno strankama državama u razvoju kojima je to potrebno i koje to zatraže, uzimajući u obzir posebne okolnosti malih otočnih država u razvoju i najslabije razvijenih zemalja, u skladu s odredbama ovog Sporazuma.
2. Stranke u okviru svojih mogućnosti osiguravaju sredstva za potporu toj izgradnji kapaciteta te razvoju i prijenosu morske tehnologije i za olakšavanje pristupa drugim izvorima potpore, uzimajući u obzir svoje nacionalne politike, prioritete, planove i programe.
3. Izgradnja kapaciteta i prijenos morske tehnologije trebali bi se odvijati na nacionalnoj razini i biti transparentni, učinkoviti i učestali postupci koji su participativni, međusektorski i rodno osjetljivi. Temelje se, ovisno o slučaju, na postojećim programima i ne udvostručavaju ih, provode se na temelju stečenih iskustava, uključujući iskustva u aktivnostima izgradnje kapaciteta i prijenosa morske tehnologije u sklopu relevantnih pravnih instrumenata i okvira te relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih i sektorskih tijela. Te se aktivnosti, koliko je to moguće, uzimaju u obzir radi maksimalnog povećanja učinkovitosti i rezultata.
4. Izgradnja kapaciteta i prijenos morske tehnologije temelje se na potrebama i prioritetima stranaka država u razvoju i prilagođeni su im, uzimajući u obzir posebne okolnosti malih otočnih država u razvoju i najslabije razvijenih zemalja, koje se utvrđuju procjenom potreba na pojedinačnoj, podregionalnoj ili regionalnoj osnovi. Te potrebe i prioritete mogu se utvrditi samoprocjenom ili ih mogu utvrditi odbor za izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije te mehanizam za razmjenu informacija.

Članak 43.

Dodatni načini provedbe prijenosa morske tehnologije

1. Stranke dijele dugoročnu viziju o važnosti potpunog razvoja i prijenosa tehnologije za uključivu, pravičnu i učinkovitu suradnju i sudjelovanje u aktivnostima koje se poduzimaju na temelju ovog Sporazuma s ciljem potpunog ostvarivanja njegovih ciljeva.
2. Prijenos morske tehnologije na temelju ovog Sporazuma provodi se po poštenim i najpogodnijim uvjetima, uključujući po povoljnim i povlaštenim uvjetima, te u skladu s uzajamno dogovorenim uvjetima i ciljevima ovog Sporazuma.
3. Stranke promiču i potiču gospodarske i pravne uvjete za prijenos morske tehnologije strankama državama u razvoju, uzimajući u obzir posebne okolnosti malih otočnih država u

razvoju i najslabije razvijenih zemalja, što može uključivati poticaje za poduzeća i institucije.

4. Pri prijenosu morske tehnologije uzimaju se u obzir sva prava nad takvim tehnologijama i svi legitimni interesi, među ostalim, prava i obveze posjednika, dobavljača i primatelja morske tehnologije, a posebno uzimajući u obzir interese i potrebe država u razvoju za postizanje ciljeva ovog Sporazuma.

5. Morska tehnologija prenesena u skladu s ovim dijelom primjerena je, relevantna i, u mjeri u kojoj je to moguće, pouzdana, cjenovno pristupačna, ažurirana, prihvatljiva za okoliš i dostupna u pristupačnom obliku za stranke države u razvoju, uzimajući u obzir posebne okolnosti malih otočnih država u razvoju i najslabije razvijenih zemalja.

Članak 44. Vrste izgradnje kapaciteta i prijenosa morske tehnologije

1. Radi potpore ciljevima iz članka 40., vrste izgradnje kapaciteta i prijenosa morske tehnologije mogu uključivati, ali nisu ograničene na potporu stvaranju ili poboljšanju ljudskih, znanstvenih, tehnoloških, organizacijskih, institucionalnih i drugih kapaciteta, kao i kapaciteta za upravljanje financijama, u pogledu resursa stranaka, kao što su:

(a) razmjena i upotreba relevantnih podataka, informacija, znanja i rezultata istraživanja;

(b) širenje informacija i jačanje svijesti, među ostalim u pogledu relevantnog tradicionalnog znanja autohtonih naroda i lokalnih zajednica, u skladu sa slobodnim, prethodnim i informiranim pristankom tih autohtonih naroda i, ovisno o slučaju, lokalnih zajednica;

(c) razvoj i jačanje odgovarajuće infrastrukture, uključujući opremu i kapacitete osoblja za njezino korištenje i održavanje;

(d) izgradnja i jačanje institucionalnih kapaciteta i nacionalnih regulatornih okvira ili mehanizama;

(e) razvoj i jačanje kapaciteta ljudskih resursa i kapaciteta za upravljanje financijama te tehničke stručnosti putem razmjena, istraživačke suradnje, tehničke potpore, obrazovanja i osposobljavanja te prijenosa morske tehnologije;

(f) izrada i razmjena priručnika, smjernica i standarda;

(g) razvoj tehničkih, znanstvenih, istraživačkih i razvojnih programa;

(h) izgradnja i jačanje kapaciteta i tehnoloških alata za učinkovito praćenje, kontrolu i nadzor aktivnosti u okviru područja primjene ovog Sporazuma.

2. Dodatne pojedinosti o vrstama izgradnje kapaciteta i prijenosa morske tehnologije iz ovog članka razrađene su u Prilogu II.

3. Konferencija stranaka, uzimajući u obzir preporuke odbora za izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije, prema potrebi periodično preispituje, procjenjuje i razrađuje okvirni i neiscrpn popis vrsta izgradnje kapaciteta i prijenosa morske tehnologije razrađen u Prilogu II. te daje smjernice o njemu, kako bi se vodilo računa o tehnološkom napretku i inovacijama te novim potrebama država, podregija i regija i kako bi se prilagodilo tim potrebama.

Članak 45. Praćenje i preispitivanje

1. Izgradnja kapaciteta i prijenos morske tehnologije koji se provode u skladu s odredbama ovog dijela redovito se prate i preispituju.

2. Praćenje i preispitivanje iz stavka 1. provodi odbor za izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije pod nadležnošću Konferencije stranaka, a cilj im je:

(a) procijeniti i preispitati potrebe i prioritete stranaka država u razvoju za izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije, obraćajući osobitu pozornost na posebne zahtjeve stranaka država u razvoju i posebne okolnosti malih otočnih država u razvoju te najslabije razvijenih zemalja, u skladu s člankom 42. stavkom 4.;

(b) preispitati potrebnu, pruženu i zatraženu potporu, kao i nedostatke u pogledu ispunjavanja procijenjenih potreba stranaka država u razvoju u odnosu na ovaj Sporazum;

(c) utvrditi i mobilizirati sredstva u okviru financijskog mehanizma uspostavljenog u skladu s člankom 52. za razvoj i provedbu izgradnje kapaciteta i prijenosa morske tehnologije, među ostalim za provedbu procjena potreba;

(d) mjeriti uspješnosti u skladu s dogovorenim pokazateljima i preispitati analize koje se temelje na rezultatima, među ostalim o ostvarenjima, ishodima, napretku i učinkovitosti izgradnje kapaciteta i prijenosa morske tehnologije na temelju ovog Sporazuma, kao i o uspjesima i izazovima;

(e) dati preporuke za dodatne aktivnosti, uključujući o tome kako bi se izgradnja kapaciteta i prijenos morske tehnologije mogli dodatno poboljšati, kako bi se strankama državama u razvoju, uzimajući u obzir posebne okolnosti malih otočnih država u razvoju i najslabije razvijenih zemalja, omogućilo da poboljšaju provedbu Sporazuma kako bi se postigli njegovi ciljevi.

3. U potporu praćenju i preispitivanju izgradnje kapaciteta i prijenosa morske tehnologije, stranke podnose izvješća odboru za izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije. Ta bi se izvješća trebala podnositi u obliku i u vremenskim razmacima koje odredi Konferencija stranaka, uzimajući u obzir preporuke odbora za izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije. Pri podnošenju izvješća stranke prema potrebi uzimaju u obzir doprinose regionalnih i podregionalnih tijela u pogledu izgradnje kapaciteta i prijenosa morske tehnologije. Izvješća koja podnose stranke i svi doprinosi regionalnih i podregionalnih tijela u pogledu izgradnje kapaciteta i prijenosa morske tehnologije trebali bi biti javno dostupni. Konferencija stranaka osigurava da obveze izvješćivanja budu jednostavnije i da ne budu prestroge, posebno za stranke države u razvoju, među ostalim kad je riječ o troškovima i vremenskim zahtjevima.

Članak 46.

Odbor za izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije

1. Ovime se osniva odbor za izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije.
2. Odbor se sastoji od članova s odgovarajućim kvalifikacijama i stručnim znanjem koji djeluju objektivno u najboljem interesu Sporazuma i koje imenuju stranke, a bira Konferencija stranaka, uzimajući u obzir rodnu ravnotežu i pravičnu zemljopisnu zastupljenost te osiguravajući zastupljenost najslabije razvijenih zemalja, malih otočnih država u razvoju i neobalnih zemalja u razvoju. Konferencija stranaka na prvom sastanku odlučuje o mandatu i načinima rada odbora.
3. Odbor podnosi izvješća i preporuke, a Konferencija stranaka ih razmatra i poduzima potrebne mjere.

DIO VI.

INSTITUCIONALNI ARANŽMANI

Članak 47.

Konferencija stranaka

1. Ovime se uspostavlja Konferencija stranaka.
2. Prvi sastanak Konferencije stranaka saziva glavni tajnik Ujedinjenih naroda najkasnije

godinu dana nakon stupanja na snagu ovog Sporazuma. Nakon toga redovne sjednice Konferencije stranaka održavat će se u redovnim razmacima koje ona sama utvrdi. Izvanredni sastanci Konferencije stranaka mogu se održati u drugim terminima, u skladu s poslovnikom.

3. Konferencija stranaka obično se sastaje u sjedištu tajništva ili u sjedištu Ujedinjenih naroda.

4. Konferencija stranaka na svojem prvom sastanku konsenzusom donosi svoj poslovnik i poslovničke pomoćnih tijela, financijska pravila o njezinu financiranju i financiranju tajništva te svih pomoćnih tijela, a zatim i poslovnik i financijska pravila za svako dodatno pomoćno tijelo koje osnuje. Do donošenja poslovnika primjenjuje se poslovnik međuvladine konferencije o međunarodnom pravno obvezujućem instrumentu na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije.

5. Konferencija stranaka poduzima sve napore kako bi konsenzusom donijela odluke i preporuke. Ako nije drukčije predviđeno ovim Sporazumom i ako su iscrpljeni svi napori za postizanje konsenzusa, odluke i preporuke Konferencije stranaka o bitnim pitanjima donose se dvotrećinskom većinom stranaka koje su prisutne i glasuju, a odluke o postupovnim pitanjima donose se većinom glasova stranaka koje su prisutne i glasuju.

6. Konferencija stranaka preispituje i ocjenjuje provedbu ovog Sporazuma i u tu svrhu:

(a) donosi odluke i preporuke povezane s provedbom ovog Sporazuma;

(b) preispituje i olakšava razmjenu informacija među strankama koje su relevantne za provedbu ovog Sporazuma;

(c) potiče, među ostalim uspostavom odgovarajućih postupaka, suradnju i koordinaciju s relevantnim pravnim instrumentima i okvirima te relevantnim globalnim, regionalnim, podregionalnim i sektorskim tijelima, s ciljem usklađivanja napora za očuvanje i održivo korištenje morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije;

(d) osniva pomoćna tijela koja se smatraju potrebnima za provedbu ovog Sporazuma;

(e) donosi proračun tročetvrtinskom većinom stranaka koje su prisutne i glasuju ako su iscrpljeni svi napori za postizanje konsenzusa, u vremenskim razmacima i za financijska razdoblja koja sama odredi;

(f) obavlja druge funkcije utvrđene u ovom Sporazumu ili funkcije potrebne za njegovu provedbu.

7. Konferencija stranaka može od Međunarodnog suda za pravo mora zatražiti savjetodavno mišljenje o pravnim pitanjima povezanima s usklađenošću prijedloga koji je podnesen Konferenciji stranaka i ovog Sporazuma kad je riječ pitanjima iz njezine nadležnosti. Savjetodavno mišljenje ne traži se za pitanja koja su u nadležnosti drugih globalnih, regionalnih, podregionalnih ili sektorskih tijela ili pitanja koja nužno uključuju istodobno razmatranje spora koji se odnosi na suverenitet ili druga prava nad kontinentalnim ili otočnim kopnenim područjem ili zahtjeva u tom pogledu ili na pravni status nekog područja pod nacionalnom jurisdikcijom. U zahtjevu za savjetodavno mišljenje navodi se opseg pravnog pitanja za koje se ono traži. Konferencija stranaka može zatražiti da mu se to mišljenje da po hitnom postupku.

8. Konferencija stranaka u roku od pet godina od stupanja na snagu ovog Sporazuma, a nakon toga u vremenskim razmacima koje odredi, procjenjuje i preispituje prikladnost i učinkovitost odredaba ovog Sporazuma i, prema potrebi, predlaže načine za jačanje provedbe tih odredaba radi bolje provedbe očuvanja i održivog korištenja morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije.

Članak 48. Transparentnost

1. Konferencija stranaka promiče transparentnost u postupcima donošenja odluka i drugim

aktivnostima koje se provode na temelju ovog Sporazuma.

2. Svi sastanci Konferencije stranaka i njezinih pomoćnih tijela otvoreni su za promatrače koji sudjeluju u skladu s poslovnikom, osim ako Konferencija stranaka odluči drukčije. Konferencija stranaka objavljuje svoje odluke i o njima vodi javnu evidenciju.

3. Konferencija stranaka promiče transparentnost u provedbi ovog Sporazuma, među ostalim javnom objavom informacija i olakšavanjem sudjelovanja relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih i sektorskih tijela, autohtonih naroda i lokalnih zajednica s relevantnim tradicionalnim znanjem, znanstvene zajednice, civilnog društva i drugih relevantnih dionika te savjetovanja s njima, ovisno o slučaju i u skladu s odredbama ovog Sporazuma.

4. Predstavnici država koje nisu stranke ovog Sporazuma, relevantna globalna, regionalna, podregionalna i sektorska tijela, autohtoni narodi i lokalne zajednice s relevantnim tradicionalnim znanjem, znanstvena zajednica, civilno društvo i drugi relevantni dionici zainteresirani za pitanja povezana s Konferencijom stranaka mogu zatražiti da kao promatrači sudjeluju na sastancima Konferencije stranaka i njezinih pomoćnih tijela. Poslovnikom Konferencije stranaka predviđaju se načini tog sudjelovanja i u tom pogledu poslovnik ne smije biti neopravdano ograničavajuć. Poslovnikom se predviđa i da ti predstavnici imaju pravodoban pristup svim relevantnim informacijama.

Članak 49. Znanstveno i tehničko tijelo

1. Ovime se osniva znanstveno i tehničko tijelo.

2. Znanstveno i tehničko tijelo sastoji se od članova koji djeluju u svojstvu stručnjaka i u najboljem interesu Sporazuma, koje imenuju stranke, a bira Konferencija stranaka, koji raspolažu odgovarajućim kvalifikacijama, uzimajući u obzir rodnu ravnotežu, pravičnu zemljopisnu zastupljenost i potrebu za multidisciplinarnim stručnim znanjem, kao i relevantno znanstveno i tehničko stručno znanje i stručnost u pogledu relevantnog tradicionalnog znanja autohtonih naroda i lokalnih zajednica. Konferencija stranaka na prvom sastanku utvrđuje mandat i načine rada znanstvenog i tehničkog tijela, uključujući postupak odabira i uvjete mandata članova.

3. Znanstveno i tehničko tijelo može se, prema potrebi, osloniti na odgovarajuće savjete iz relevantnih pravnih instrumenata i okvira te relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih i sektorskih tijela, kao i drugih znanstvenika i stručnjaka.

4. Pod nadležnošću i podstvom Konferencije stranaka i uzimajući u obzir multidisciplinarno stručno znanje iz stavka 2., znanstveno i tehničko tijelo daje znanstvene i tehničke savjete Konferenciji stranaka, obavlja funkcije koje su mu dodijeljene ovim Sporazumom i druge funkcije koje odredi Konferencija stranaka te podnosi izvješća Konferenciji stranaka o svom radu.

Članak 50. Tajništvo

1. Ovime se osniva tajništvo. Konferencija stranaka na svojem prvom sastanku dogovara način rada tajništva i odlučuje o njegovu sjedištu.

2. Do početka rada tajništva glavni tajnik Ujedinjenih naroda, preko Odjela za pomorstvo i pravo mora Ureda za pravna pitanja Tajništva Ujedinjenih naroda, obavlja funkcije tajništva u skladu s ovim Sporazumom.

3. Tajništvo i država domaćin mogu sklopiti sporazum o sjedištu. Tajništvo ima pravnu sposobnost na državnom području države domaćina, koja mu dodjeljuje povlastice i imunitet potrebne za izvršavanje njegovih funkcija.

4. Tajništvo:

(a) pruža administrativnu i logističku potporu Konferenciji stranaka i njezinim pomoćnim tijelima za potrebe provedbe ovog Sporazuma;

(b) dogovara i pruža usluge za sastanke Konferencije stranaka i svih drugih tijela koja osnuje Konferencija stranaka ili se osnuju na temelju ovog Sporazuma;

(c) pravodobno prosljeđuje informacije povezane s provedbom ovog Sporazuma, uključujući objavljivanje odluka Konferencije stranaka i njihovo prosljeđivanje svim strankama, kao i relevantnim pravnim instrumentima i okvirima te relevantnim globalnim, regionalnim, podregionalnim i sektorskim tijelima;

(d) olakšava suradnju i koordinaciju, ovisno o slučaju, s tajništvima drugih relevantnih međunarodnih tijela, a posebno sklapa administrativne i ugovorne aranžmane koji mogu biti potrebni u tu svrhu i za učinkovito obavljanje njegovih zadaća, podložno odobrenju Konferencije stranaka;

(e) izrađuje izvješća o izvršenju svojih funkcija na temelju ovog Sporazuma podnosi ih Konferenciji stranaka;

(f) pruža pomoć u provedbi ovog Sporazuma i obavlja druge slične funkcije koje odredi Konferencija stranaka ili koje su mu dodijeljene na temelju ovog Sporazuma.

Članak 51. Mehanizam za razmjenu informacija

1. Ovime se uspostavlja mehanizam za razmjenu informacija.

2. Mehanizam za razmjenu informacija sastoji se prvenstveno od platforme s otvorenim pristupom. Posebne načine funkcioniranja mehanizma za razmjenu informacija utvrđuje Konferencija stranaka.

3. Mehanizam za razmjenu informacija:

(a) služi kao središnja platforma koja strankama omogućuje pristup informacijama o aktivnostima koje se odvijaju u skladu s odredbama ovog Sporazuma te njihovo osiguravanje i dijeljenje, uključujući informacije koje se odnose na:

i. morske genetske resurse na područjima izvan nacionalne jurisdikcije iz dijela II. ovog Sporazuma;

ii. uspostavu i provedbu upravljačkih alata za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja;

iii. procjene utjecaja na okoliš;

iv. zahtjeve za izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije i mogućnosti u vezi s njima, uključujući mogućnosti za suradnju u području istraživanja i osposobljavanje, informacije o izvorima i dostupnosti tehnoloških informacija i podatke za prijenos morske tehnologije, mogućnosti za lakši pristup morskoj tehnologiji i dostupnost financijskih sredstava;

(b) olakšava usklađivanje potreba za izgradnjom kapaciteta s dostupnom potporom i s pružateljima usluga za prijenos morske tehnologije, uključujući državne, nevladine ili privatne subjekte zainteresirane za sudjelovanje u prijenosu morske tehnologije kao donatori, te olakšava pristup povezanom tehnološkom znanju, iskustvu i stručnosti;

(c) osigurava poveznice za relevantne globalne, regionalne, podregionalne, nacionalne i sektorske mehanizme za razmjenu informacija i drugim bankama gena, repozitorijima i bazama podataka, uključujući one povezane s relevantnim tradicionalnim znanjem autohtonih naroda i lokalnih zajednica, te potiče, ako je moguće, veze s javno dostupnim privatnim i nevladinim platformama za razmjenu informacija;

(d) nadovezuje se na globalne, regionalne i podregionalne institucije za razmjenu informacija, ako je primjenjivo, pri uspostavi regionalnih i podregionalnih mehanizama u

okviru globalnog mehanizma;

(e) potiče veću transparentnost, među ostalim olakšavanjem razmjene osnovnih podataka o okolišu i informacija o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije između stranaka i drugih relevantnih dionika;

(f) olakšava međunarodnu suradnju, uključujući znanstvenu i tehničku suradnju;

(g) obavlja druge slične funkcije koje odredi Konferencija stranaka ili koje su mu dodijeljene na temelju ovog Sporazuma.

4. Tajništvo upravlja mehanizmom za razmjenu informacija, ne dovodeći u pitanje moguću suradnju s drugim relevantnim pravnim instrumentima i okvirima te relevantnim globalnim, regionalnim, podregionalnim i sektorskim tijelima kako je utvrdila Konferencija stranaka, uključujući Međuvladinu oceanografsku komisiju Organizacije Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu, Međunarodno tijelo za morsko dno, Međunarodnu pomorsku organizaciju i Organizaciju Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu.

5. Pri upravljanju mehanizmom za razmjenu informacija u potpunosti se uzimaju u obzir posebni zahtjevi stranaka država u razvoju, kao i posebne okolnosti stranaka malih otočnih država u razvoju, a njihov pristup mehanizmu olakšava se kako bi se tim državama omogućilo da ga koriste bez nepotrebnih prepreka ili administrativnih opterećenja. Uključuju se informacije o aktivnostima radi poticanja razmjene informacija, jačanja svijesti i širenja informacija u tim državama i s njima te radi osiguravanja posebnih programa za te države.

6. Poštuju se povjerljivost informacija pruženih na temelju ovog Sporazuma i prava na njih. Nijedna odredba ovog Sporazuma ne tumači se kao zahtjev za dijeljenje informacija koje su zaštićene od objave u skladu s domaćim pravom stranke ili drugim primjenjivim pravom.

DIO VII. IZVORI FINANCIRANJA I MEHANIZAM

Članak 52. Financiranje

1. Svaka stranka u okviru svojih mogućnosti osigurava sredstva za aktivnosti namijenjene postizanju ciljeva ovog Sporazuma, uzimajući u obzir nacionalne politike, prioritete, planove i programe.

2. Institucije osnovane na temelju ovog Sporazuma financiraju se iz procijenjenih doprinosa stranaka.

3. Na temelju ovog Sporazuma uspostavlja se mehanizam za osiguravanje odgovarajućih, dostupnih, novih te dodatnih i predvidivih financijskih sredstava. Mehanizam pomaže strankama državama u razvoju u provedbi ovog Sporazuma, među ostalim financiranjem za potporu izgradnji kapaciteta i prijenosu morske tehnologije, te ima druge funkcije utvrđene ovim člankom za očuvanje i održivo korištenje morske bioraznolikosti.

4. Mehanizam obuhvaća:

(a) dobrovoljnu zakladu koju je osnovala Konferencija stranaka kako bi se pomoglo predstavnicima stranaka država u razvoju, posebno najslabije razvijenih zemalja, neobalnih zemalja u razvoju i malih otočnih država u razvoju, da sudjeluju na sastancima tijela osnovanih na temelju ovog Sporazuma;

(b) poseban fond koji se financira iz sljedećih izvora:

i. godišnjih doprinosa u skladu s člankom 14. stavkom 6.;

ii. plaćanja u skladu s člankom 14. stavkom 7.;

iii. dodatnih doprinosa stranaka i privatnih subjekata koji žele osigurati financijska sredstva za potporu očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije;

- (c) zakladu Globalnog fonda za okoliš.
5. Konferencija stranaka može razmotriti mogućnost osnivanja dodatnih fondova, u okviru financijskog mehanizma, za potporu očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, za financiranje sanacije i ekološke obnove morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije.
6. Poseban fond i zaklada Globalnog fonda za okoliš koriste se za:
- (a) financiranje projekata izgradnje kapaciteta na temelju ovog Sporazuma, uključujući učinkovite projekte za očuvanje i održivo korištenje morske bioraznolikosti te aktivnosti i programe, uključujući osposobljavanje povezano s prijenosom morske tehnologije;
  - (b) pomoć strankama državama u razvoju u provedbi ovog Sporazuma;
  - (c) potporu programima očuvanja i održivog korištenja koje provode autohtoni narodi i lokalne zajednice kao nositelji tradicionalnog znanja;
  - (d) potporu javnim savjetovanjima na nacionalnoj, podregionalnoj i regionalnoj razini;
  - (e) financiranje provedbe svih drugih aktivnosti u skladu s odlukom Konferencije stranaka.
7. Financijskim mehanizmom trebalo bi izbjeći udvostručavanje te promicati komplementarnost i usklađenost korištenjem sredstava u okviru mehanizma.
8. Financijska sredstva mobilizirana za potporu provedbi ovog Sporazuma mogu uključivati sredstva osigurana iz nacionalnih i međunarodnih javnih i privatnih izvora, uključujući, ali ne ograničavajući se na doprinose država, međunarodnih financijskih institucija, postojećih mehanizama financiranja u okviru globalnih i regionalnih instrumenata, agencija za pomoć, međuvladinih organizacija, nevladinih organizacija, fizičkih i pravnih osoba te javno-privatnih partnerstava.
9. Za potrebe ovog Sporazuma mehanizam djeluje pod nadležnošću, prema potrebi, i vodstvom Konferencije stranaka te je njoj odgovoran. Konferencija stranaka daje smjernice o općim strategijama, politikama, programskim prioritetima ispunjavanju uvjeta za pristup financijskim sredstvima i za njihovu upotrebu.
10. Konferencija stranaka i Globalni fond za okoliš na prvom sastanku Konferencije stranaka dogovaraju se o aranžmanima za provedbu gore navedenih stavaka.
11. Prepoznajući žurnost rješavanja problema očuvanja i održivog korištenja morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, Konferencija stranaka određuje početni cilj mobilizacije resursa do 2030. za poseban fond iz svih izvora, uzimajući u obzir, među ostalim, institucionalne načine funkcioniranja posebnog fonda i informacije dobivene u okviru odbora za izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije.
12. Pravo na pristup financiranju na temelju ovog Sporazuma daje se prema potrebi strankama državama u razvoju. Sredstva iz posebnog fonda raspodjeljuju se prema kriteriju pravične raspodjele, uzimajući u obzir potrebu za pomoći stranaka s posebnim zahtjevima, posebno najslabije razvijenih zemalja, neobalnih zemalja u razvoju, država u nepovoljnom zemljopisnom položaju, malih otočnih država u razvoju i obalnih afričkih država, arhipelaških država i zemalja u razvoju sa srednjim dohotkom, te uzimajući u obzir posebne okolnosti malih otočnih država u razvoju i najslabije razvijenih zemalja. Cilj je posebnog fonda osigurati učinkovit pristup financiranju putem pojednostavnjenih postupaka podnošenja zahtjeva i odobrenja te većom spremnošću za pružanje potpore tim strankama državama u razvoju.
13. S obzirom na ograničene kapacitete, stranke potiču međunarodne organizacije da pri dodjeli odgovarajućih sredstava i tehničke pomoći te korištenju njihovih specijaliziranih usluga u svrhu očuvanja i održivog korištenja morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije daju povlaštenu tretman, uzimajući u obzir njihove posebne potrebe i zahtjeve, strankama državama u razvoju, posebno najslabije razvijenim zemljama, neobalnim zemljama u razvoju i malim otočnim državama u razvoju, vodeći računa o posebnim okolnostima malih

otočnih država u razvoju i najslabije razvijenih zemalja.

14. Konferencija stranaka osniva financijski odbor za financijska sredstva. Sastoji se od članova s odgovarajućim kvalifikacijama i stručnim znanjem, uzimajući u obzir rodnu ravnotežu i pravičnu zemljopisnu zastupljenost. Konferencija stranaka odlučuje o mandatu i načinima rada odbora. Odbor periodično izvješćuje i daje preporuke o utvrđivanju i mobilizaciji sredstava u okviru mehanizma. Također prikuplja informacije i izvješćuje o financiranju u okviru drugih mehanizama i instrumenata kojima se izravno ili neizravno doprinosi postizanju ciljeva ovog Sporazuma. Uz razmatranja navedena u ovom članku, odbor, među ostalim, razmatra:

- procjenu potreba stranaka, posebno stranaka država u razvoju;
- raspoloživost i pravovremeno isplaćivanje sredstava;
- transparentnost postupaka odlučivanja i upravljanja koji se odnose na prikupljanje sredstava i njihovu dodjelu;
- odgovornost stranaka država u razvoju koje primaju sredstva u pogledu dogovorenog korištenja sredstava.

15. Konferencija stranaka razmatra izvješća i preporuke financijskog odbora i poduzima odgovarajuće mjere.

16. Osim toga, Konferencija stranaka periodično preispituje financijski mehanizam kako bi procijenila prikladnost, učinkovitost i dostupnost financijskih sredstava, među ostalim za izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije, posebno za stranke države u razvoju.

DIO VIII. PROVEDBA I USKLAĐENOST

Članak 53. Provedba

Stranke poduzimaju potrebne zakonodavne, upravne mjere ili mjere politike, prema potrebi, kako bi osigurale provedbu ovog Sporazuma.

Članak 54. Praćenje provedbe

Svaka stranka prati provedbu svojih obveza na temelju ovog Sporazuma i, u obliku i u vremenskim razmacima koje odredi Konferencija stranaka, izvješćuje Konferenciju o mjerama koje je poduzela radi provedbe ovog Sporazuma.

Članak 55. Odbor za provedbu i usklađenost

1. Ovime se osniva Odbor za provedbu i usklađenost kako bi se olakšalo i razmotrilo provedbu odredaba ovog Sporazuma i poticalo njihovu usklađenost. Odbor za provedbu i usklađenost je olakšavajuće prirode i djeluje na način koji je transparentan, nesuparnički i nekažnjavajući.

2. Odbor za provedbu i usklađenost sastoji se od članova s odgovarajućim kvalifikacijama i iskustvom koje imenuju stranke, a bira Konferencija stranaka, uzimajući u obzir rodnu ravnotežu i pravičnu zemljopisnu zastupljenost.

3. Odbor za provedbu i usklađenost djeluje u skladu s načinima rada i poslovníkom koje je Konferencija stranaka donijela na prvom sastanku. Odbor za provedbu i usklađenost razmatra pitanja provedbe i usklađenosti, među ostalim na pojedinačnoj i sustavnoj razini, periodično izvješćuje Konferenciju stranaka i prema potrebi daje preporuke, uzimajući u obzir odgovarajuće nacionalne okolnosti.

4. Tijekom rada odbor za provedbu i usklađenost može se prema potrebi osloniti na odgovarajuće informacije tijela osnovanih na temelju ovog Sporazuma, kao i relevantnih pravnih instrumenata i okvira te relevantnih globalnih, regionalnih, podregionalnih i sektorskih tijela.

DIO IX. RJEŠAVANJE SPOROVA

Članak 56. Sprječavanje sporova

Stranke surađuju kako bi spriječile sporove.

Članak 57. Obveza rješavanja sporova mirnim putem

Stranke su obvezne riješiti svoje sporove koji se odnose na tumačenje ili primjenu ovog Sporazuma pregovorima, istragom, posredovanjem, mirenjem, arbitražom, sudskom nagodbom, pribjegavanjem regionalnim agencijama ili dogovorima ili drugim mirnim putem prema njihovom izboru.

Članak 58. Rješavanje sporova mirnim putem po izboru stranaka

Ništa u ovom dijelu ne narušava pravo stranaka ovog Sporazuma da se u bilo koje doba dogovore riješiti spor između sebe koji se odnosi na tumačenje ili primjenu ovog Sporazuma bilo kojim mirnim putem prema njihovom izboru.

Članak 59. Tehnički sporovi

Kada se spor odnosi na tehničko pitanje, odnosno stranke mogu uputiti spor *ad hoc* stručnoj skupini koju su osnovale. Skupina se savjetuje s odnosnim strankama i nastoji brzo riješiti spor bez pribjegavanja obvezujućim postupcima za rješavanje sporova na temelju članka 60. ovog Sporazuma.

Članak 60. Postupci za rješavanje sporova

- Sporovi koji se odnose na tumačenje ili primjenu ovog Sporazuma rješavaju se u skladu s odredbama za rješavanje sporova predviđenim u dijelu XV. Konvencije.
- Smatra se da su za potrebe rješavanja sporova koji uključuju stranku ovog Sporazuma koja nije stranka Konvencije preuzete odredbe dijela XV. i priloga V., VI., VII. i VIII. Konvencije.
- Svaki postupak koji prihvati stranka ovog Sporazuma koja je i stranka Konvencije u skladu s člankom 287. Konvencije primjenjuje se na rješavanje sporova na temelju ovog dijela, osim ako ta stranka prilikom potpisivanja, ratifikacije, odobrenja, prihvata ili pristupa ovom Sporazumu ili u bilo kojem trenutku nakon toga, prihvati drugi postupak u skladu s člankom 287. Konvencije za rješavanje sporova na temelju ovog dijela.
- Svaka izjava stranke ovog Sporazuma koja je također i stranka Konvencije u skladu s člankom 298. Konvencije primjenjuje se na rješavanje sporova na temelju ovog dijela, osim ako ta stranka prilikom potpisivanja, ratifikacije, odobrenja, prihvata ili pristupa ovom Sporazumu ili u bilo kojem trenutku nakon toga, podnese drukčiju izjavu u skladu s člankom

298. Konvencije, za rješavanje sporova na temelju ovog dijela.

5. U skladu sa stavkom 2., stranka ovog Sporazuma koja nije stranka Konvencije prilikom potpisivanja, ratifikacije, odobrenja, prihvata ili pristupa ovom Sporazumu ili u bilo kojem trenutku nakon toga može odabrati, putem pisane izjave podnesene depozitaru, jedno ili više sljedećih sredstava za rješavanje sporova koji se odnose na tumačenje ili primjenu ovog Sporazuma:

- (a) Međunarodni sud za pravo mora;
- (b) Međunarodni sud;
- (c) arbitražni sud iz Priloga VII.;
- (d) poseban arbitražni sud iz Priloga VIII. za jednu ili više kategorija sporova iz tog priloga.

6. Smatra se da se stranka ovog Sporazuma koja nije stranka Konvencije i koja nije podnijela izjavu odlučila za sredstvo iz stavka 5. točke (c). Ako su stranke spora prihvatile isti postupak za rješavanje spora, spor se može riješiti samo tim postupkom, osim ako se stranke drukčije dogovore. Ako se stranke spora nisu odlučile za isti postupak za rješavanje spora, spor se može riješiti jedino postupkom arbitraže na temelju Priloga VII. Konvenciji, osim ako se stranke drukčije dogovore. Na izjave dane u skladu sa stavkom 5. primjenjuje se članak 287. stavci od 6. do 8. Konvencije.

7. Stranka ovog Sporazuma koja nije stranka Konvencije može prilikom potpisivanja, ratifikacije, odobrenja, prihvata ili pristupa ovom Sporazumu ili u bilo kojem trenutku nakon toga, ne dovodeći u pitanje obveze koje proizlaze iz ovog dijela, u pisanom obliku izjaviti da ne prihvaća nijedan ili više postupaka iz dijela XV. odjeljka 2. Konvencije u odnosu na jednu ili više kategorija sporova iz članka 298. Konvencije za rješavanje sporova na temelju ovog dijela. Članak 298. Konvencije primjenjuje se na takvu izjavu.

8. Odredbe ovog članka ne dovode u pitanje postupke o rješavanju sporova koje su stranke dogovorile kao sudionice u relevantnom pravnom instrumentu ili okviru ili kao članice relevantnog globalnog, regionalnog, podregionalnog ili sektorskog tijela koji se odnosi na tumačenje ili primjenu tih instrumenata i okvira.

9. Ništa u ovom Sporazumu ne tumači se kao dodjeljivanje nadležnosti sudu ili tribunalu nad bilo kojim sporom koje se odnosi na ili nužno uključuje istodobno razmatranje pravnog statusa područja pod nacionalnom jurisdikcijom, niti nad bilo kojim sporom o suverenitetu ili drugim pravima nad kontinentalnim ili otočnim kopnenim područjem ili zahtjevom u tom pogledu stranke ovog Sporazuma, pod uvjetom da se ništa u ovom stavku ne tumači kao da se njime ograničava nadležnost suda na temelju dijela XV. odjeljka 2. Konvencije.

10. Kako bi se izbjegle nedoumice, ništa u ovom Sporazumu nije osnova za ostvarivanje ili uskraćivanje bilo kakvih zahtjeva na suverenitet, suverena prava ili jurisdikciju nad kopnenim ili morskim područjima, uključujući u odnosu na sporove koji se na njih odnose.

Članak 61. Privremeni dogovori

Do rješenja spora u skladu s ovim dijelom stranke u sporu ulažu sve napore kako bi sklopile privremene praktične dogovore.

DIO X. NESTRANKE OVOG SPORAZUMA

Članak 62. Nestranke ovog Sporazuma

Stranke potiču nestranke ovog Sporazuma da postanu njegove stranke te da usvoje zakone i propise sukladno njegovim odredbama.

DIO XI. DOBRA VJERA I ZLOUPORABA PRAVA

Članak 63. Dobra vjera i zlouporaba prava

Stranke u dobroj vjeri ispunjavaju obveze preuzete na temelju ovog Sporazuma i ostvaruju prava koja su u njemu priznata na način kojim se ne zlouporabljuje pravo.

DIO XII. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 64. Pravo glasa

- Svaka stranka ovog Sporazuma ima jedan glas, osim kako je predviđeno stavkom 2.
- Organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju koja je stranka ovog Sporazuma u pitanjima koja su u njezinoj nadležnosti ostvaruje svoje pravo glasa s brojem glasova koji je jednak broju njezinih država članica koje su stranke ovog Sporazuma. Takva organizacija neće ostvariti svoje pravo glasa ukoliko bilo koja od njezinih država članica ostvari svoje pravo glasa i obratno.

Članak 65. Potpisivanje

Ovaj je Sporazum otvoren za potpisivanje svim državama i organizacijama za regionalnu gospodarsku integraciju od 20. rujna 2023. i ostaje otvoren za potpisivanje u sjedištu Ujedinjenih naroda u New Yorku do 20. rujna 2025.

Članak 66. Ratifikacija, odobrenje, prihvata i pristup

Ovaj Sporazum podliježe ratifikaciji, odobrenju ili prihvatu država i organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju. Otvoren je za pristup državama i organizacijama za regionalnu gospodarsku integraciju od dana nakon datuma koji je zatvoren za potpisivanje. Isprave o ratifikaciji, odobrenju, prihvatu i pristupu polažu se kod glavnog tajnika Ujedinjenih naroda.

Članak 67. Podjela nadležnosti organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju i njihovih država članica u odnosu na pitanja uređena ovim Sporazumom

1. Organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju koja postane stranka ovog Sporazuma, a da nijedna njezina država članica nije stranka, vezana je svim obvezama na temelju ovog Sporazuma. U slučaju takvih organizacija, čije su jedna ili više država članica stranke ovog Sporazuma, organizacija i njezine države članice odlučuju o njihovim odgovarajućim odgovornostima u izvršavanju njihovih obveza na temelju ovog Sporazuma. U takvim slučajevima organizacija i države članice nemaju pravo na istodobno ostvarivanje prava na temelju ovog Sporazuma.
2. U svojoj ispravi o ratifikaciji, odobrenju, prihvatu ili pristupu organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju navodi opseg svoje nadležnosti u odnosu na pitanja uređena ovim Sporazumom. Bilo koja takva organizacija također obavješćuje depozitara, koji o tome obavješćuje stranke, o svakoj bitnoj izmjeni opsega svoje nadležnosti.

Članak 68. Stupanje na snagu

1. Ovaj Sporazum stupa na snagu 120 dana nakon datuma polaganja šezdesete isprave o ratifikaciji, odobrenju, prihvatu ili pristupu.
2. Za svaku državu ili organizaciju za regionalnu gospodarsku integraciju koja ratificira, odobri ili prihvati ovaj Sporazum ili mu pristupi nakon polaganja šezdesete isprave o ratifikaciji, odobrenju, prihvatu ili pristupu, ovaj Sporazum stupa na snagu tridesetog dana nakon polaganja njezine isprave o ratifikaciji, odobrenju, prihvatu ili pristupu, podložno stavku 1.
3. Za potrebe stavaka 1. i 2., svaka isprava koju položi organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju ne smatra se dodatnom ispravom u odnosu na isprave koje su položile njezine države članice.

Članak 69. Privremena primjena

1. Ovaj Sporazum može privremeno primjenjivati država ili organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju koja pristane na njegovu privremenu primjenu slanjem pisane obavijesti depozitaru u trenutku potpisivanja ili polaganja svoje isprave o ratifikaciji, odobrenju, prihvatu ili pristupu. Takva privremena primjena proizvodi učinke od datuma na koji depozitar primi obavijest.
2. Privremena primjena države ili organizacije za regionalnu gospodarsku integraciju prestaje stupanjem na snagu ovog Sporazuma za tu državu ili organizaciju za regionalnu gospodarsku integraciju ili nakon što ta država ili organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju u pisanom obliku obavijesti depozitara da namjerava okončati privremenu primjenu.

Članak 70. Rezerve i iznimke

Na ovaj Sporazum ne mogu se staviti rezerve i iznimke, osim ako su izrijekom dopuštene drugim člancima ovog Sporazuma.

Članak 71. Deklaracije i izjave

Članak 70. ne sprječava državu ili organizaciju za regionalnu gospodarsku integraciju da prilikom potpisivanja, ratifikacije, prihvata, odobrenja ili pristupa ovom Sporazumu daje deklaracije ili izjave, u bilo kojem obliku i pod bilo kojim nazivom, među ostalim radi usklađivanja svojih zakona i propisa s odredbama ovog Sporazuma, pod uvjetom da se tim deklaracijama i izjavama ne namjerava isključiti ili izmijeniti pravni učinak odredaba ovog Sporazuma u njihovoj primjeni na tu državu ili organizaciju za regionalnu gospodarsku integraciju.

Članak 72. Izmjena

1. Stranka može pisanim priopćenjem upućenim tajništvu predložiti izmjene ovog Sporazuma. Tajništvo takvo priopćenje prosljeđuje svim strankama. Ukoliko unutar šest mjeseci od datuma prosljeđivanja priopćenja najmanje polovina stranaka pozitivno odgovori na zahtjev, predložena izmjena razmatra se na sljedećem sastanku Konferencije stranaka.
2. Depozitar dostavlja izmjene ovog Sporazuma usvojene u skladu s člankom 47. svim strankama na ratifikaciju, odobrenje ili prihvata.
3. Izmjene ovog Sporazuma stupaju na snagu za stranke koje ih ratificiraju, odobre ili prihvate tridesetog dana nakon polaganja isprava o ratifikaciji, odobrenju ili prihvatu dvije trećine stranaka ovog Sporazuma u trenutku donošenja izmjene. Nakon toga za svaku stranku koja položi svoju ispravu o ratifikaciji, odobrenju ili prihvatu izmjene nakon polaganja potrebnog broja tih isprava izmjena stupa na snagu tridesetog dana nakon polaganja njezine isprave o ratifikaciji, odobrenju ili prihvatu.
4. Izmjenom se u trenutku njezina donošenja može predvidjeti da je za njezino stupanje na snagu potreban manji ili veći broj ratifikacija, odobrenja ili prihvata nego što je to propisano ovim člankom.
5. Za potrebe stavaka 3. i 4., isprava koju položi organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju ne smatra se dodatnom ispravom u odnosu na isprave koje su položile njezine države članice.
6. Država ili organizacija za regionalnu gospodarsku integraciju koja postane stranka ovog Sporazuma nakon stupanja na snagu izmjena u skladu sa stavkom 3., ukoliko izostane izricanje drukčije namjere te države ili organizacije za regionalnu gospodarsku integraciju :
  - (a) smatra se strankom Sporazuma kako je izmijenjen;
  - (b) smatra se strankom neizmijenjenog Sporazuma u odnosu na stranku koju izmjena ne obvezuje.

Članak 73. Otkaz

1. Stranka može pisanom obaviješću upućenom glavnom tajniku Ujedinjenih naroda otkazati Sporazum i može naznačiti svoje razloge. i. Propuštanje navođenja razloga ne utječe na valjanost otkaza. Otkaz proizvodi učinke godinu dana nakon datuma primitka obavijesti, osim ako u obavijesti nije naveden kasniji datum.
2. Otkaz ni na koji način ne utječe na obvezu stranke da ispuni sve obveze iz ovog Sporazuma kojima bi podlijegala na temelju međunarodnog prava neovisno o ovom Sporazumu.

Članak 74. Prilozi

1. Prilozi čine sastavni dio ovog Sporazuma i, osim ako nije izričito drukčije propisano, upućivanje na ovaj Sporazum ili bilo koji njegov dio uključuje upućivanje na priloge koji se na njega odnose.
2. Odredbe članka 72. koje se odnose na izmjenu ovog Sporazuma primjenjuju se na predlaganje, usvajanje i stupanje na snagu novog priloga Sporazumu.
3. Svaka stranka može predložiti izmjenu bilo kojeg priloga ovom Sporazumu za razmatranje na sljedećem sastanku Konferencije stranaka. Prilozi mogu biti izmijenjeni od strane Konferencije stranaka. Neovisno o odredbama članka 72., sljedeće odredbe se primjenjuju u odnosu na izmjene priloga ovom Sporazumu :
  - (a) tekst predložene izmjene dostavlja se tajništvu najmanje 150 dana prije sastanka. Nakon što primi tekst predložene izmjene tajništvo ga dostavlja strankama. Tajništvo se prema potrebi savjetuje s relevantnim pomoćnim tijelima i sve odgovore dostavlja svim strankama najkasnije 30 dana prije sastanka;
  - (b) izmjene usvojene na sastanku stupaju na snagu 180 dana nakon zaključenja sastanka za sve stranke osim za one koje podnesu prigovor u skladu sa stavkom 4.

4. Svaka stranka može u roku od 180 dana predviđenog u stavku 3. točki (b) pisanom obaviješću depozitaru podnijeti prigovor u odnosu na izmjenu. Takav se prigovor može povući u bilo koje doba pisanom obaviješću depozitaru, nakon čega izmjena priloga stupa na snagu za tu stranku tridesetog dana nakon datuma povlačenja prigovora.

Članak 75. Depozitar

Glavni tajnik Ujedinjenih naroda je depozitar ovog Sporazuma i svih njegovih izmjena ili revizija.

Članak 76. Vjerodostojni tekstovi

Tekstovi ovog Sporazuma na arapskom, kineskom, engleskom, francuskom, , ruskom i španjolskom jeziku jednako su vjerodostojni.

PRILOG I.

Okvirni kriteriji za utvrđivanje područja:

- (a) jedinstvenost;
- (b) rijetkost;
- (c) posebna važnost za faze životnog ciklusa vrsta;
- (d) posebna važnost vrsta koje se nalaze na području;
- (e) važnost za ugrožene vrste ili staništa ili vrste ili staništa u opadanju;
- (f) izloženost, uključujući klimatskim promjenama i zakiseljavanju oceana;
- (g) krhkost;
- (h) osjetljivost;
- (i) bioraznolikost i produktivnost;
- (j) reprezentativnost;
- (k) ovisnost;
- (l) prirodnost;
- (m) ekološka povezanost;
- (n) važni ekološki procesi koji se odvijaju na području;
- (o) gospodarski i socijalni čimbenici;
- (p) kulturni čimbenici;
- (q) kumulativni i prekogranični utjecaji;
- (r) spor oporavak i otpornost;

- (s) prikladnost i održivost;
- (t) ponavljanje;
- (u) održivost reprodukcije;
- (v) postojanje mjera očuvanja i upravljanja.

PRILOG II.

Vrste izgradnje kapaciteta i prijenosa morske tehnologije

Na temelju ovog Sporazuma inicijative za izgradnju kapaciteta i prijenos morske tehnologije mogu uključivati, ali nisu ograničene na:

- (a) razmjenu relevantnih podataka, informacija, znanja i istraživanja u formatima prilagođenima korisnicima, uključujući:
  - i. razmjenu znanstvenih i tehnoloških spoznaja o moru;
  - ii. razmjenu informacija o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije;
  - iii. dijeljenje rezultata istraživanja i razvoja;
- (b) širenje informacija i jačanje svijesti, među ostalim u pogledu:
  - i. znanstvenog istraživanja mora, znanosti o moru i povezanih morskih operacija i usluga;
  - ii. okolišnih i bioloških informacija prikupljenih istraživanjem na područjima izvan nacionalne jurisdikcije;
  - iii. relevantnog tradicionalnog znanja u skladu sa slobodnim, prethodnim i informiranim pristankom nositelja takvog znanja;
  - iv. stresora za oceane koji utječu na morsku bioraznolikost područja izvan nacionalne jurisdikcije, uključujući štetne učinke klimatskih promjena, kao što su zagrijavanje, zakiseljavanje i deoksigenacija oceana;
  - v. mjera kao što su upravljački alati za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja;
  - vi. procjena utjecaja na okoliš;
- (c) razvoj i jačanje odgovarajuće infrastrukture, kao i opreme, što uključuje:
  - i. razvoj i uspostavu potrebne infrastrukture;
  - ii. osiguravanje tehnologije, uključujući opremu za uzorkovanje i metodološku opremu (npr. za uzorke vode ili geološke, biološke ili kemijske uzorke);
  - iii. nabavu opreme potrebne za podupiranje i poboljšanje kapaciteta za istraživanje i razvoj, među ostalim u području upravljanja podacima, u kontekstu aktivnosti povezanih s morskim genetskim resursima i informacijama o digitalnim sljedovima o morskim genetskim resursima na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, za podupiranje i poboljšanje mjera kao što su upravljački alati za pojedina područja, uključujući morska zaštićena područja, te provođenja procjena utjecaja na okoliš;
- (d) razvoj i jačanje institucionalnih kapaciteta i nacionalnih regulatornih okvira ili mehanizama, uključujući:
  - i. upravljačke i pravne okvire i mehanizme te okvire i mehanizme politike;
  - ii. pomoć u oblikovanju, provedbi i izvršavanju nacionalnih zakonodavnih ili upravnih mjera ili mjera politike, uključujući povezane regulatorne, znanstvene i tehničke zahtjeve na nacionalnoj, podregionalnoj ili regionalnoj razini;
  - iii. tehničku potporu za provedbu odredaba ovog Sporazuma, među ostalim za praćenje podataka i izvješćivanje o njima;
  - iv. sposobnost prenošenja informacija i podataka u djelotvorne i učinkovite politike, uključujući olakšavanje pristupa znanju i stjecanju znanja potrebnog za informiranje donositelja odluka u strankama državama u razvoju;
  - v. uspostavu ili jačanje institucionalnih kapaciteta relevantnih nacionalnih i regionalnih organizacija i institucija;
  - vi. osnivanje nacionalnih i regionalnih znanstvenih centara, među ostalim kao repozitorija podataka;

-
- vii. razvoj regionalnih centara izvrsnosti;
  - viii. razvoj regionalnih centara za razvoj vještina;
  - ix. jačanje suradničkih veza između regionalnih institucija, primjerice suradnje sjever -jug i jug-jug te suradnje između regionalnih organizacija za more i regionalnih organizacija za upravljanje ribarstvom;
  - (e) razvoj i jačanje kapaciteta ljudskih resursa i kapaciteta za upravljanje financijama te tehničke stručnosti putem razmjena, istraživačke suradnje, tehničke potpore, obrazovanja i osposobljavanja te prijenosa morske tehnologije, kao što su:
    - i. suradnja u znanosti o moru putem prikupljanja podataka, tehničke razmjene, znanstveno-istraživačkih projekata i programa te razvoja zajedničkih znanstveno-istraživačkih projekata u suradnji s institucijama u državama u razvoju;
    - ii. obrazovanje i osposobljavanje u područjima:
      - (a) osnovnih i primijenjenih prirodnih i društvenih znanosti za razvoj znanstvenih i istraživačkih kapaciteta;
      - (b) tehnologije i primjene znanosti o moru i morske tehnologije za razvoj znanstvenih i istraživačkih kapaciteta;
      - (c) politike i upravljanja;
      - (d) važnosti i primjene tradicionalnog znanja;
    - iii. razmjena stručnjaka, uključujući stručnjake za tradicionalno znanje;
    - iv. osiguravanje financijskih sredstava za razvoj ljudskih resursa i tehničkog stručnog znanja, među ostalim:
      - (a) stipendijama ili drugim bespovratnim sredstvima za predstavnike malih otočnih država u razvoju na radionicama, programima osposobljavanja ili drugim relevantnim programima za razvoj njihovih posebnih kompetencija;
      - (b) osiguravanjem financijskog i tehničkog stručnog znanja i resursa, posebno za male otočne države u razvoju, za procjene utjecaja na okoliš;
    - v. uspostava mehanizma za umrežavanje osposobljenih ljudskih resursa;
    - (f) izradu i dijeljenje priručnika, smjernica i standarda, uključujući:
      - i. kriterije i referentne materijale;
      - ii. tehnološke standarde i pravila;
      - iii. repozitorij priručnika i relevantnih informacija za razmjenu znanja i kapaciteta o tome kako provesti procjene utjecaja na okoliš te repozitorij stečenih iskustava i najbolje prakse;
      - (g) razvoj tehničkih, znanstvenih, istraživačkih i razvojnih programa, uključujući aktivnosti biotehnološkog istraživanja.